ශ්‍රී ලංකා

ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ

පාර්ලිමේන්තුව

1980 අංක 13 දරන

මුදල් බදු පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1980 පෙබරවාරි මස 20 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1980 පෙබරවාරි 22 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිලදී ලබාගත හැක

මිල : රු. 3.10 යි

තැපැල් ගාස්තුව : රු. 1.00 යි

ඡේද සටහන

ඡේදය ... පිටුව

1 ... ලුහුඬු නාමය 1

I වන පරිච්ඡේදය
බූදල් බද්ද නියම කිරීම

2 ... බූදල් බද්ද නියම කිරීම 1
3 ... බූදල් බද්දේ ප්‍රමාණය 1

II වන පරිච්ඡේදය
මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ

4 ... මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන්නේයයි සලකනු ලබන දේපළ 2

III වන පරිච්ඡේදය
නිදහස් කිරීම

5 ... භාරකරු දරන දේපළ 2
6 ... සුලු වාර්ෂිකයන් සම්බන්ධයෙන් වනවිට බූදල් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම 3
7 ... ආණ්ඩුවට රික්තවරණය කරන ලද දේපළ ආදිය නිදහස් කිරීම 3
8 ... අනුමත විශ්‍රාම වැටුප් 3
9 ... නොබෙදුණු හින්දු පවුල් 3
10 ... වාසික ආගන්තුකයා 4
11 ... එක් පදිංචි නිවාසයක් නිදහස් කිරීම 4
12 ... නිර්වාහජ සේවා නියුක්තයන්ට දෙනු ලබන කෙස්තමේන්තු දයාද 4
13 ... අනුමත පුණ්‍යායතනවලට දෙනු ලබන කෙස්තමේන්තු දයාද 4
14 ... වටිනාකම රුපියල් විසිපන්දහසක් නොඉක්මවන ගෘහ භාණ්ඩ ආදිය නිදහස් කිරීම 4

IV වන පරිච්ඡේදය
දේපළවල වටිනාකම නිර්ණය කිරීම

15 ... දේපළවල වටිනාකම 5
16 ... රක්ෂණ ඔප්පුවකින් හෝ බදු සංචිත සහතිකවලින් ලැබෙන මුදල් තක්සේරු කිරීම ... 8
17 ... ණය, අවමංගල්‍ය වියදම සහ බදු සඳහා අඩුකිරීම 8

V වන පරිච්ඡේදය
සහන

18 ... දේපළ ඉඩමකින් හෝ ව්‍යාපාරයකින් සමන්විත ව:‍ා ආ:ස්ථාවක යුහු අනුප්‍රාප්තිය සම්බන්ධයෙන් සහන 9
19 ... විදේශීය බූදල් බදු සම්බන්ධයෙන් සහන 10

VI වන පරිච්ඡේදය
බූදල් බද්ද සඳහා වගකීම

20 ... පොල්මෑකරුගේ වගකීම 10
21 ... බූදල් බද්ද මියගිය තැනැත්තා මියයෑමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ මත බැඳීමක් විය යුතු බව 11
22 ... විකිණීමෙන්, උකස් කිරීමෙන් හෝ නිම කළ හැකි බැඳීමකින් හෝ බූදල් බද්ද ලබා ගැනීමට ඇති බලය 12
23 ... ගෙවන ලද බූදල් බද්දේ බර විභජනය කිරීම 12

2—ඒ 46830—10,400 (79/12)

ඡේදය | පිටුව

VII වන පරිච්ඡේදය

ප්‍රකාශ

24 ... ප්‍රකාශ 12

25 ... දෝෂයක් වූ විට වැඩිදුර ප්‍රකාශය 13

26 ... ඇතැම් අවස්ථාවලදී තක්සේරුකරු විසින් විස්තර සැපයීමට නියම් කළ හැකි බව ... 13

VIII වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරු

27 ... තක්සේරු කිරීම 14

28 ... තක්සේරු සහ අතිරේක තක්සේරු කිරීම් සඳහා කාලය 14

IX වන පරිච්ඡේදය

අභියාචනා

29 ... කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත අභියාචනා 15

30 ... දිසා අධිකරණය වෙත අභියාචනා 17

X වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරු කිරීම්වල අවසානාත්මක භාවය සහ සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන

31 ... තක්සේරු කිරීම්වල අවසානාත්මක භාවය 18

32 ... සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන 19

XI වන පරිච්ඡේදය

මුදල් බද්ද ගෙවීම

33 ... මුදල් බද්ද ගෙවිය යුතු ආකාරය 20

34 ... ආණ්ඩුව වෙත නිශ්චල දේපළ පැවරීමෙන් ගෙවීම් කිරීම 20

35 ... නියමිත ස්කන්ධය පවාරණය කිරීමෙන් ගෙවීම 20

36 ... නොගෙවූ මුදල් බද්දට පොළී 22

37 ... ගෙවීම් වෙන් කිරීම 23

38 ... වාරික වලින් ගෙවීම 23

XII වන පරිච්ඡේදය

ගෙවීමේ හා නිදහස් කිරීමේ සහතිකය

39 ... ගෙවීමේ සහතිකය 23

40 ... නිදහස් කිරීමේ සහතිකය 23

41 ... කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සහතිකයෙහි ප්‍රකාශිත කරුණු ඔප්පු කිරීම අවශ්‍ය නොවන බව 25

42 ... මුදල් බද්ද ගෙවන තුරු ප්‍රොබේට් බලපත්‍ර නිකුත් නොකළ යුතු බව 25

43 ... මියගිය තැනැත්තකු මියයාමේදී සංක්‍රමනය වන ඇතැම් මුදල් ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් සීමා කිරීම 25

XIII වන පරිච්ඡේදය

මුදල් බදු අය කර ගැනීම

44 ... මුදල් බදු වෙනුවෙන් මුදල් හෝ ණය එකතු කර ගැනීම 25

45 ... පැහැර හරින්නන් වෙත කරනු ලබන දැනුම් දීම 26

46 ... චංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන් මුදල් බද්ද අයකර ගැනීම 27

47 ... දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන් මුදල් බද්ද අය කර ගැනීම 28

48 ... අයකර ගැනීම සඳහා මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියේ නඩු කටයුතු 28

ඡේදය … පිටුව

49 … ණය ආදියෙන් මුදල් බද්ද අය කර ගැනීම … … … 30
50 … ජීවත්ව සිටින හවුල්කරුවන්ගෙන් අය කර ගැනීම … … … 31
51 … වෙනත් යම් ආකාරයකින් මුදල් බද්ද අයකර ගැනීමට ඇති රජයේ අයිතිවාසිකම කෙරෙහි විශේෂ කාර්ය පටිපාටිය බල නොපෑ යුතු බව … … 31
52 … තොරතුරු ලබාගැනීමට හා කර්තව්‍ය පැවරීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ඇති බලය 32
53 … දඩ ආදිය මුදල් බද්දට ඇතුළත් වේ … … … … 32

XIV වන පරිච්ඡේදය

විවිධ කරුණු

54 … අත්සන සහ දැන්වීම් භාරදීම … … … … 32
55 … සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් ප්‍රධාන නිලධරයා ක්‍රියා කළ යුතු බව … 33
56 … අනුයෝජිතයෝ සහ භාරකරුවෝ … … … … 33
57 … එක්ව ක්‍රියා කරන තැනැත්තන් … … … … 34
58 … නියෝජිතයාට වගකීමෙ ආරක්ෂාව සැලසීම … … … 34
59 … ඇතැම් ගනුදෙනු සහ නියාදන නොසලකා හැරිය යුතු බව … … 34
60 … පොල්මාකාර ධුරය ත්‍යාජනය කිරීම … … … 35

XV වන පරිච්ඡේදය

ආපසු ගෙවීම

61 … මුදල් බද්ද ආපසු ගෙවීම … … … … 35

XVI වන පරිච්ඡේදය

වැරදි සහ දණ්ඩන

62 … දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශය භාරදීම පැහැර හැරීම ආදිය සම්බන්ධයෙන් දඩුවම … 36
63 … තොරතුරු සැපයීම පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් දඬුවම … … 36
64 … සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සැපයීම ආදිය සම්බන්ධයෙන් දඬුවම … … … 37
65 … වංචාව සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන … … … 37
66 … රහස්‍යතාව කඩ කිරීම හා වෙනත් කාරණා වැරදිවන බව … … 38
67 … 43 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩකිරීම වරදක් බව … … … 38
68 … වරදවල් සමථයට පත් කිරීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බලය ඇති බව … 38
69 … දණ්ඩන සඳහා වූ නඩු කටයුතු නොතකා මුදල් බද්ද ගෙවිය යුතු බව … … 38
70 … කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව මිස නඩු පැවරීම නොකළ යුතු බව … 39
71 … ප්‍රකාශ හෝ ලේඛන ආවේශ්‍ය කිරීම … … … … 39

XVII වන පරිච්ඡේදය

පරිපාලනය

72 … නිලධරයෝ … … … … … 39
73 … නිල රහස්‍යතාවය … … … … … 40

XVIII වන පරිච්ඡේදය

සාමාන්‍ය විධිවිධාන

74 … නියෝග … … … … … 42
75 … ආකෘති … … … … … 42
76 … රජයේ නිලධරයන් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට සහාය විය යුතු බව … … 42
77 … දේපළ පරීක්ෂා කිරීම … … … … 43
78 … අර්ථ නිරූපණය … … … … … 43
79 … මුදල් බදු ආඥාපනත අදාළ වීම … … … … 46
80 … මුදල් බදු ආඥාපනතේ ඇතැම් විධිවිධාන වෙනස් කිරීම … … … 46

1980 අංක 13 දරන බූදල් බදු පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1980 පෙබරවාරි මස 20 වන දින]

එල්. ඩී.—ඕ. 26/79.

1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඉන්පසු මිය ගිය හෝ මිය යන තැනැත්තන්ගේ බූදල්වල වටිනාකම මත බූදල් බදු අය කිරීම සහ එකතු කිරීම සඳහා ද ඊට සම්බන්ධ සහ ආනුෂංගික කරුණු සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 1980 අංක 13 දරන බූදල් බදු පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. **ලුහුඬු නාමය**

I වන පරිච්ඡේදය

බූදල් බද්ද නියම කිරීම

2. 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඉන් පසු මිය ගිය හෝ මිය යන සෑම තැනැත්තකුගේ ම බූදලයේ වටිනාකම මත, 3 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ආගණනය කරනු ලබන, බූදල් බද්ද නමින් හඳුන්වනු ලබන්නා වූ බද්දක්, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයට හැර, අය කරනු ලැබිය යුතු ය; ගෙවනු ලැබිය යුතු ය. **බූදල් බද්ද නියම කිරීම.**

3. (1) 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඉන්පසු මිය ගිය හෝ මිය යන යම් තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම මත ගෙවිය යුතු බදල් බදු ප්‍රමාණය, මේ පනතේ උපලේඛනයෙහි සඳහන් නිසි අනුප්‍රමාණවලට අනුකූලව ආගණනය කළ යුතු ය. **බූදල් බද්දේ ප්‍රමාණය.**

(2) මිය ගිය යම් තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය සඳහා ඔහුගේ බූදලය සමන්විත වන කොටස් වන සියලු දේපළ, එක් බූදලයක් බවට පත් වන සේ සමූහනය කළ යුතු ය.

(3) යම් මිය යාමක දී සංක්‍රමණය වන දේපළ, මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ වටිනාකම තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය සඳහා එක් වරකට වඩා සමූහනය නොකළ යුතු අතර, එකම මරණය වෙනුවෙන් යම් දේපලකින් බූදල් බද්ද එක් වරකට වඩා අය නොකළ යුතු ය.

(4) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ කොටසක් වන්නා වූ යම් දේපලක් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද විය යුත්තේ ඒ බූදලයේ වටිනාකම මත ගෙවිය යුතු, (1) වන උපවගන්තියට අනුකූලව ආගණනය කරනු ලබන බද්දෙන්, එම බූදලයේ වටිනාකමට එම දේපළෙහි වටිනාකම දරන අනුපාතය හා සමාන බදු ප්‍රමාණයකි. එම දේපළෙහි වටිනාකම තීරණය කිරීමේ දී ඒ දේපළට අදාළ වන යම් ණයක් හෝ බැඳීමක් සම්බන්ධයෙන් 17 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද අඩු කිරීමට ඉඩ සැලසීමකට සමාන මුදලක අඩු කිරීමක් කරනු ලැබිය යුතු ය.

3—ඒ 46836 (79/12)

II වන පරිච්ඡේදය

මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ

මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන්නේ යයි සලකනු ලබන දේපළ.

4. මිය ගිය තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ වලට පහත දැක්වෙන දෑ ඇතුළත් වන ලෙස සැලකිය යුතු ය :—

(අ) තමා මිය යන වේලාවේ දී නියාදනය කිරීමට මිය ගිය තැනැත්තාට බලය තිබුණු දේපළ;

(ආ) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් දෙන ලද මරණාපේක්ෂක ත්‍යාග යක් වශයෙන් ගන්නා ලද දේපළ;

(ඇ) (මිය ගිය තැනැත්තා විසින් තනිවම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු සමග සම්මතයෙන් නැතහොත් පිළියෙල කර ගැනීමෙන් කරන ලද යම් මිලට ගැනීමක් හෝ ආයෝජනයක් ද ඇතුළුව) මිය ගිය තැනැත්තාට පරම අයිතිය තිබුණු යම් දේපළ හෝ ඉන් යම් කොටසක අර්ථදායී සම්බන්ධිත ව තමාගේ මරණින් පසු වෙනත් තැනැත්තකුට උත්තරජීවිතාව මගින් සංක්‍රමණය වන හෝ උපචිත වන අන්දමට, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් නියාදනය කිරීමෙන් නැතහොත් අන්‍යාකාරයකින් තමා සහ එකී වෙනත් තැනැත්තා වෙත හවුලේ පැවරීමට හෝ සතු කිරීමට සලස්වන ලද දේපළ;

(ඈ) මිය ගිය තැනැත්තාගේ ජීවිතය රක්ෂණය කළ රක්ෂණ ඔප්පුවක්, නාමිතයකු වූයේ වුව ද පැවරුම්ලාභියකු වූයේ වුව ද යම් ත්‍යාගලාභියකුගේ අර්ථලාභය සඳහා, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් සම්පූර්ණ වාර මුදල් තනිව ම ගෙවා පවත්වාගෙන ගොස් ඇති අවස්ථාවක දී, ඒ රක්ෂණ ඔප්පුව යටතේ ලැබුණු මුදල් හෝ, ඒ අර්ථලාභය සඳහා වූ රක්ෂණ ඔප්පුවක වාර මුදල්වලින් කොටසක් මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ගෙවා පවත්වාගෙන ගොස් ඇති අවස්ථාවක, ඒ රක්ෂණ ඔප්පුව යටතේ ලැබුණු ඒ මුදලින්, මිය ගිය තැනැත්තා ගෙවා ඇති වාර මුදල්වලට අනුපාත වන කොටසක් ;

(ඉ) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් තනිවම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු සමග සම්මතයෙන් නැතහොත් පිළියෙල කර ගැනීමෙන්, යම් වාර්ෂිකයක් හෝ වෙනත් යම් සම්බන්ධතාවක් මිලට ගෙන නැතහොත් සපයා තිබුණු අවස්ථාවක දී, මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණින් පසු, උත්තරජීවිතාව මගින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් එහි අර්ථදායී සම්බන්ධතාව උපචිත වන නැතහොත් උද්ගත වන ප්‍රමාණයට ඒ වාර්ෂිකය හෝ සම්බන්ධතාව.

III වන පරිච්ඡේදය

නිදහස් කිරීම්

භාරකරු දරන දේපළ.

5. භාරය ඇති කළ වහාම දේපළෙහි සන්තකය සහ භුක්තිය අර්ථලාභියා විසින් සද්භාවයෙන් භාරගන්නා ලදුව එතැන් පටන් ඒ දේපළ මිය ගිය තැනැත්තා සහමුලින්ම බැහැර වන පරිද්දෙන්

සහ ගිවිසුමක් මගින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් මිය ගිය තැනැත්තාට යම් අර්ථලාභයක් ලැබීම සහමුලින්ම බැහැර වන පරිද්දෙන්, අර්ථලාභියා විසින් තබා ගන්නා ලද නියදනයක් වන්නා වූ යම් නියදනයක් මිය ගිය තැනැත්තා විසින් සාදනු නොලැබූ නීතියෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නියදනයක් වුව ද එසේ මිය ගිය තැනැත්තා විසින් සාදනු ලැබ නීතියෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නියාදනයක් වුව ද, එවැනි නියාදනයක් යටතේ වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් භාරකරුවකු වශයෙන් මිය ගිය තැනැත්තා විසින් දරනු ලැබූ දේපළ, මිය ගිය තැනැත්තා මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය නොවන සේ සැලකිය යුතු ය.

සුළු වාර්ෂිකයන් සම්බන්ධයෙන් වන විට මුදල් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම.

6. තමාගේ ජීවිත කාලය සඳහා සහ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ ජීවිත කාලය සඳහා සහ ඔවුනතුරෙන් උත්තරජීවියා සඳහා හෝ තමාගේ මරණින් පසු වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ වාසියට උද්ගත වන සේ හෝ, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් තනිවම නැතහොත් වෙනත් යම් තැනැත්තකු සමග සම්මතයෙන් හෝ පිළියෙල කරගැනීමෙන් මිලට ගත්තා වූ හෝ සපයන ලද්දා වූ සමූහනය කළ විට රුපියල් දසදහසක් නොඉක්මවන එක් වාර්ෂිකයක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද නො ගෙවිය යුතු ය.

ආණ්ඩුවට රික්ථවරණය කරන ලද දේපළ ආදිය නිදහස් කිරීම.

7. ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුවට හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් විශ්ව විද්‍යාලයකට නැතහොත් මහජන පුස්තකාලයකට හෝ 1970 අංක 17 දරන ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල පනත මගින් පිහිටුවන ලද ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට හෝ යම් පළාත් පාලන ආයතනයකට හෝ මියගිය තැනැත්තා විසින් රික්ථවරණය කරන ලදුව ආණ්ඩුව විසින් හෝ ඒ විශ්ව විද්‍යාලය, පුස්තකාලය, මණ්ඩලය හෝ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් ප්‍රතිග්‍රහණය කරන ලද යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද නො ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

අනාමත විශ්‍රාම වැටුප්.

8. මිය ගිය තැනැත්තාගේ වැන්දඹුවට හෝ දරුවකුට, වැන්දඹු හා අනත්දරු විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් ආඥාපනත යටතේ හෝ රජයේ නිලධරයන් සඳහා නැතහොත් පළාත් පාලන සේවයෙහි නිලධරයන් සඳහා පිහිටුවා ඇති යම් විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලක් හෝ යෝජනා ක්‍රමයක් හෝ යටතේ ප්‍රදානය කරන ලද යම් විශ්‍රාම වැටුපක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද නොගෙවිය යුතු ය. තව ද යම් විදේශීය රටක ආණ්ඩුව විසින්, ඒ ආණ්ඩුවේ මිය ගිය යම් නිලධරයකුගේ වැන්දඹුවට හෝ දරුවකුට ගෙවිය යුතු යම් විශ්‍රාම වැටුපක් නැතහොත් වාර්ෂිකයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ විශ්‍රාම වැටුප නැතහොත් වාර්ෂිකය ගෙවනු ලබන්නේ මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඔහුගේ ජීවිත කාලය තුළ දී දායක මුදල් ගෙවන ලද යම් අරමුදලකින් වුව ද ඒ විශ්‍රාම වැටුප නැතහොත් වාර්ෂිකය සම්බන්ධයෙන් ද මුදල් බද්ද නොගෙවිය යුතු ය.

නොබෙදුණු හින්දු පවුල්.

9. නොබෙදුණු හින්දු පවුලක සාමාජිකයකු මිය ගිය අවස්ථාවක දී—

(අ) යම් චංචල දේපළක් එම පවුලේ හවුල් දේපළක් බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් ඒ දේපළ සම්බන්ධයෙන්; හෝ

(ආ) යම් නිශ්චල දේපළක් එය චංචල දේපළක් වූයේ නම්, එය එම පවුලේ හවුල් දේපළක් විය හැකිව තිබුණු බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, ඒ නිශ්චල දේපළ සම්බන්ධයෙන්

බූදල් බද්ද නොගෙවිය යුතු ය.

වාසික ආගන්තුකයා.

10. යම් තැනැත්තකුගේ මරණය සිදු වූ දිනයේ දී ඔහු 1979 අංක 6 දරන වාසික ආගන්තුක (බදු නිදහස් කිරීම) පනතෙහි අර්ථ කථනය කර ඇති පරිදි වාසික ආගන්තුකයකු ව සිටියේ නම්, ඒ තැනැත්තාගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද නොගෙවිය යුතු ය.

එක් පදිංචි නිවාසයක් නිදහස් කිරීම.

11. යම් තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළට, පදිංචිය සඳහා වූ යම් නිවාස ස්ථාන කිසිවක් ඇතුළත් වන අවස්ථාවක දී, ඒ නිවාස ස්ථානවලින් එකක වටිනාකම රුපියල් තුන් ලක්ෂයකට සමාන වන්නේ නම් හෝ රුපියල් තුන් ලක්ෂය ඉක්මවන්නේ නම්, ඒ නිවාස ස්ථානයේ වටිනාකමින් රුපියල් තුන් ලක්ෂයක මුදලක් හෝ ඒ නිවාස ස්ථානයේ වටිනාකම රුපියල් තුන් ලක්ෂයක් නොඉක්මවන්නේ නම්, ඒ නිවාස ස්ථානයේ වටිනාකම හෝ බූදල් බද්ද ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ යුතු ය.

නිර්වාහජ සේවා නියුක්තයන්ට දෙනු ලබන තෙස්තමේන්තු දායාද.

12. මිය ගිය තැනැත්තකු ශ්‍රී ලංකාවෙහි තම සේවයේ යොදවා සිටි නිර්වාහජ සේවා නියුක්තයන් වූ තැනැත්තන් එක් කෙනකුට හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවකට, සමූහනය කළ විට, රුපියල් තිස් දහසක් නොඉක්මවන මුදලක් ගෙවන ලෙස ඒ මියගිය තැනැත්තාගේ අන්තිම කැමති පත්‍රයෙන් විධාන කර ඇති අවස්ථාවක දී, එම මුදල සම්බන්ධයෙන් යම් නිදහස් කිරීමක් 6 වන වගන්තිය යටතේ කර නොමැති නම්, ඒ මුදල බූදල් බද්ද ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ යුතු ය.

අනුමත පුණ්‍යායතන වලට දෙනු ලබන තෙස්තමේන්තු දායාද.

13. 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 31(9)(අ) වගන්තියේ කාර්ය සඳහා අනුමත පුණ්‍යායතනයක් බවට අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරන ලද නියමයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබ ඇති පුණ්‍යායතන එකකට හෝ ඊට වැඩි ගණනකට, සමූහනය කළ විට රුපියල් එක් ලක්ෂයක් නොඉක්මවන්නා වූ මුදලක් ගෙවන ලෙස, මිය ගිය තැනැත්තකුගේ අන්තිම කැමති පත්‍රයෙන් විධාන කර ඇති අවස්ථාවක දී, ඒ මුදල බූදල් බද්ද ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ යුතු ය.

වටිනාකම රුපියල් විසිපන් දහසක් නොඉක්මවන ගෘහ භාණ්ඩ ආදිය නිදහස් කිරීම.

14. යම් තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළවලට යම් ගෘහ භාණ්ඩ හෝ ස්වර්ණාභරණ ඇතුළත් වන අවස්ථාවක දී, රුපියල් විසිපන් දහසක් නොඉක්මවන්නා වූ මුදලක් හෝ ඒ ගෘහ භාණ්ඩවල හා ස්වර්ණාභරණවල වටිනාකම යන මේ දෙකින් අඩු මුදල හෝ බූදල් බද්ද ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ යුතු ය.

IV වන පරිච්ඡේදය

දේපළවල වටිනාකම තීරණය කිරීම

15. (1) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ යම් දේපළක වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී, මෙහි මින් මතු සළස්වා ඇති විධිවිධාන වලට යටත් ව, මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දිනයේ දී ඒ දේපළ විවෘත වෙළෙඳපළේ දී විකුණන ලද නම්, තක්සේරුකරුවකුගේ මතය අනුව ලබා ගත හැකි වේ යයි සලකනු ලබන මිල, ඒ දේපළෙහි වටිනාකම වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ යුතු අතර, මුළු දේපළ ම එකවිට ම විවෘත වෙළෙඳපළට ඉදිරිපත් කරනු ලැබේය යන උපකල්පනය මත ඒ දේපළ ඇස්තමේන්තු කරන ලදැයි යන හේතුව නිසා ඇස්තමේන්තුවෙහි කිසිම අඩු කිරීමක් නොකළ යුතු ය: දේපළවල වටිනාකම.

එසේ වුව ද, මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණය හේතු කොට ගෙන ඒ දේපළෙහි වටිනාකම ක්ෂය වී ඇති බව තක්සේරුකරුවකු සෑහීමට පත් වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, ඒ දේපළ ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී තක්සේරුකරු විසින් ඒ ක්ෂය වීම සැලකිල්ලට ගනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ ම තවදුරටත් අගය තක්සේරු කිරීමට ඇති දේපළ, නිශ්චල දේපළ වන අවස්ථාවක, ඒ දේපළේ වටිනාකම පහත දැක්වෙන ආකාරයට ගණන් බැලූ විට ලැබෙන මුදල ප්‍රමාණය විය යුතු ය:—

(අ) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඒ දේපළ 1977 මාර්තු මස 31 වන දින හෝ ඒ දිනට පෙර අත්කර ගන්නා ලද්දක් වූ විට—

(i) ඒ දේපළ 1977 මාර්තු මස 31 වන දින විවෘත වෙළෙඳපළෙහි විකුණන ලද නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ සඳහා ලබා ගත හැකිව තිබුණු මිලට පහත සඳහන් මුදල, එනම්, 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසුව සහ මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දිනයට කලින් ඒ දේපළ විෂයෙහි වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ අලුතින් එකතු කිරීම් කිසිවක් කර තිබුණේ නම් ඒ වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් හෝ අලුතින් එකතු කිරීම් සඳහා වැය වූ මුදලට සමාන මුදලක් එකතු කිරීමෙන් ලැබෙන මිල; හෝ

(ii) මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දිනයේ දී ඒ දේපළ විවෘත වෙළෙඳපළෙහි විකුණන ලද නම් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ සඳහා ලබා ගත හැකිව තිබුණු මිල

යන මේ දෙකින් අඩු මිල ගණන් ගත යුතු ය; තව ද

(ආ) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඒ දේපළ 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනෙන් පසු අත්කර ගන්නා ලද්දක් වූ විට—

(i) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඒ දේපළ අත්කර ගන්නා ලද දිනයේ දී ඒ දේපළ විවෘත වෙළෙඳපළෙහි විකුණන ලද නම් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව

ඒ සඳහා ලබාගත හැකිව තිබුණු මිලට පහත සඳහන් මුදල, එනම්, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඒ දේපළ අත්කර ගත් දිනයෙන පසුව සහ මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දිනයට කලින් ඒ දේපළ විෂයෙහි වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ අලුතින් එකතු කිරීම් කිසිවක් කර තිබුණේ නම් ඒ වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් හෝ අලුතින් එකතු කිරීම් සඳහා වැය වූ මුදලට සමාන මුදලක් එකතු කිරීමෙන ලැබෙන මිල; හෝ

(ii) මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දිනයේ දී ඒ දේපළ විවෘත වෙළෙඳපළෙහි විකුණන ලද නම් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ සඳහා ලබාගත හැකිව තිබුණු මිල -

යන මේ දෙකින් අඩු මිල ගණන් ගත යුතු ය.

(2) යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් වන ආදායම උපචිත වී තිබුණු නමුත් මිය ගිය තැනැත්තා මිය යාමට පෙර ඔහු විසින් ඒ ආදායම ලබා ගෙන නොතිබුණු අවස්ථාවක දී, මේ පනතේ කාර්ය සඳහා ඒ දේපළෙහි වටිනාකම, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද මිල සහ ඒ ආදායමේ මුදල් ප්‍රමාණය යන දෙකේ එකතුව විය යුතු ය.

(3) අගය තක්සේරු කිරීමට ඇති දේපළ යම් භූමියක නොබෙදූ කොටසක් වන අවස්ථාවක දී, එම නොබෙදූ කොටසේ වටිනාකම (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද පදිදි වූ ඒ මුළු ඉඩමේ වටිනාකමෙන් ඒ කොටසේ අනුපාතික වටිනාකම ගණන් ගෙන ඒ අනුපාතික ප්‍රමාණයෙන් සියයට දහයකට සමාන වන ප්‍රමාණයක් අඩු කිරීමෙන් පසු ලැබෙන වටිනාකම විය යුතු ය.

(4) (අ) යම් සමාගමක කොටස් පැවරීමේ අයිතිය ඒ සමාගමේ ව්‍යවස්ථාවලිය මගින් සීමා කර ඇත්තේ ද එවැනි සමාගමක දෙස් තැනැත්තන් පස් දෙනකුට නොවැඩි තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් විසින් පාලනය කරනු ලබන සමාගමක හෝ අගය තක්සේරු කිරීමට ඇති දේපළ (වරණීය කොටස් නොවන) කොටස්වලින්, සංයුක්ත වන්නා වූ ද, මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණයට පෙරාතුව වූ දොළොස් මාසයක කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී, පිළිගත් ස්කන්ධ වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානයක නිල ලැයිස්තුවෙහි නැතහොත් මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද යම් බ්‍රෝකර්වරුන්ගේ සංගමයක් මගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ නිකුත් කරන ලද යට කී ස්වභාවයේ ලැයිස්තුවක ඒ කොටස්වල මිල ගණන් ඇතුළත් ව නොතිබුණු බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් වී ඇත්තා වූ ද අවස්ථාවක දී, (1) වන උපවගන්තියේ කුමක් සඳහන් ව ඇත ද, මේ පනතේ කාර්ය සඳහා ඒ කොටස්වල වටිනාකම ඒ සමාගමේ මුළු වත්කම්වල වටිනාකම අනුව ඇස්තමේන්තු කළ හැකි ය.

(ආ) (අ) ඡේදයේ කාර්ය සඳහා—

"පස්දෙනාකුට නොවැඩි තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක් විසින් පාලනය කරනු ලබන සමාගම" යන්නෙන්, යම් සමාගමක නිකුත් කරන ලද මුළු කොටස් සංඛ්‍යාවෙන් භාගයකට වැඩි ප්‍රමාණයක් පස්දෙනකුට නොවැඩි තැනැත්තන් සංඛ්‍යාවක්, ඔවුන්ගේ භාර්යාවන් හෝ බාලවයස්කාර දරුවන් විසින් කෙළින්ම හෝ නාමිකයන් මාර්ගයෙන් හෝ දරනු ලැබේ ද එවැනි සමාගමක් අදහස් වේ;

"වරණීය කොටස" යන්නෙන්, යම් කොටසක් සඳහා හුදෙක් ස්ථාවර අනුප්‍රමාණයක ලාභාංශයක් ලබා ගැනීමට ඒ කොටස දරන්නාට හිමිකම ඇත්තේ ද එවැනි යම් කොටසක් අදහස් වේ;

"කොටස" යන්නට, කුමන නමකින් හැඳින්වුණ ද කොටසකට සමාන වන්නා වූ, යම් සමාගමක් පිළිබඳ කවර වූ හෝ යම් සම්බන්ධතාවක් ඇතුළත් වේ;

"සමාගමක මුළු වත්කම්වල වටිනාකම" යන්නෙන්, පවත්වා ගෙන යන සමාගමක් වශයෙන්, ඒ සමාගමේ කීර්ති නාමය ද ඇතුළු ව සියලු වත්කම්වල වටිනාකම (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ඇස්තමේන්තු කරන ලද විට ලැබෙන වටිනාකමින්—

(i) සමාගමේ යම් සෘණ ස්කන්ධ සහ වරණීය කොටස්වල සම මිල හෝ බේරුම් අගය යන දෙක අතුරින් වැඩි වටිනාකම;

(ii) මුදලින් හෝ මුදල් වටිනාකමින් වූ ප්‍රතිෂ්ඨාවක් සඳහා සද්භාවයෙන් දරන ලද හෝ ඇති කරන ලද සමාගමේ සියලු ණය;

(iii) සමාගමේ අනාගත හෝ සම්භාව්‍ය වගකීම් වශයෙන් සාධාරණ හා යුක්ති සහගත ලෙස ආගණනය කරන ලද මුදල හෝ, සමාගමේ මුදල් ප්‍රමාණය නිශ්චිත නැති යම් වගකීම;

(iv) අන් කිසිවක් සඳහා නොව සේවා නියුක්තයන්ට විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමට හෝ, සේවා නියුක්තයන්ගේ හෝ ඔවුන්ගෙන් යැපෙන්නන්ගේ නැතහොත් ඥාතීන්ගේ අර්ථලාභය සඳහා අත්‍යාකාරයකින් යෙදවීමට හෝ සද්භාවයෙන් අදහස් කරන ලද්දා වූ වෙනම ආයෝජනය කර ඇති යම් සංචිත අරමුදලක මුදල් ප්‍රමාණය

යන ලේවා අඩු කිරීමෙන් පසු, ලැබෙන වටිනාකම අදහස් වේ.

රක්ෂණ ඔප්පුවකින් හෝ බදු සංචිත සහතිකවලින් ලැබෙන මුදල් තක්සේරු කිරීම.

16. තැනැත්තකු මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ, මිය ගිය තැනැත්තා විසින තමාගේ ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් ලබා ගන්නා ලද රක්ෂණ ඔප්පුවකින් හෝ මිය ගිය තැනැත්තා විසින් මිලදී ගන්නා ලද යම් බදු සංචිත සහතිකවලින් ලැබෙන මුදල්වලින් සංයුක්ත වන අවස්ථාවක, ඒ ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණයෙන්, පහත සඳහන් මුදල් ප්‍රමාණ දෙකින් වඩා අඩු මුදල් ප්‍රමාණය අඩු කළ විට ලැබෙන ගණන ඒ ලැබෙන මුදලේ වටිනාකම වශයෙන් සැලකිය යුතු ය:—

(අ) එම මුදල් ප්‍රමාණයෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීම සඳහා යොදා ගත හැකි කොටස;

(ආ) ඒ මුළු මුදල් ප්‍රමාණයම මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ කොටසක් වූයේ නම් ගෙවිය යුතු විය හැකි බූදල් බදු ප්‍රමාණය.

ණය අවමංගල්‍ය වියදම් සහ බදු සඳහා අඩු කිරීම.

17. (1) මිය ගිය තැනැත්තාගේ ශ්‍රී ලංකාවෙහි ඇති බූදලයේ වටිනාකම තීරණය කිරීමේ දී මෙහි මින් මතු එන විධිවිධානවලට යටත්ව, යුක්ති සහගත අවමංගල්‍ය වියදම් සඳහා ද මිය ගිය තැනැත්තා විසින් දරන ලද හෝ ඇති කර ගන්නා ලද ණය සහ බැඳීම් සඳහා හෝ මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයෙහි කොටසක් වන යම් දේපළකට මිය ගිය තැනැත්තා විසින් ඒ දේපළ උරුම වීමෙන්, ත්‍යාග ලැබීමෙන්, පැවරීමකින්, මිලදී ගැනීමෙන් හෝ අන්‍යාකාරයකින් අත්කර ගැනීමට පෙරාතුව බැඳීමක් කරනු ලැබ ඔහු මිය ගිය දිනය වන විට එසේ බැඳීමකින්ම පැවතුණු ණය සහ බැඳීම් සඳහා හෝ අඩු කිරීමකට ඉඩ සැලසිය යුතු ය. එහෙත්—

(අ) මිය ගිය තැනැත්තා විසින් මුළුමනින් ම තමාගේ ප්‍රයෝජනය සහ ප්‍රතිලාභය සඳහා ම මුදලින් හෝ මුදල් වටිනාකමින් වූ සම්පූර්ණ ප්‍රතිෂ්ඨ වක් සඳහා සද්භාවයෙන් දරන ලද හෝ ඇති කර ගන්නා ලද්දා වූ සහ ඔහුගේ සම්බන්ධතාව කෙරෙන් බලාත්මක වන ණය හෝ බැඳීම් වන්නේ නම් මිස, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් දරන ලද ණය හෝ ඇතිකර ගන්නා ලද බැඳීම්; හෝ

(ආ) වෙනත් යම් බූදලයකින් හෝ තැනැත්තකුගෙන් ප්‍රතිපූරණයක් ලැබීමට අයිතිවාසිකමක් ඇති යම් ණයක් වෙනුවෙන් ඒ ප්‍රතිපූරණය ලබා ගත නොහැකි නම් මිස, එවැනි යම් ණයක්; හෝ

(ඇ) බූදලයේ වෙන් වෙන් කොටස්වලට බැඳීමක් කරන ලද එකම ණයක් හෝ බැඳීමක් සඳහා එක් වරකට වඩා; හෝ

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත දී ඇතිකර ගන්නා ලද (ශ්‍රී ලංකාවෙහි දී ගෙවීමට ගිවිසගත්තා ලද ණයක් හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙහි පිහිටි දේපළ ඇපයට ලබා ගන්නා ලද ණයක් නොවන) යම් ණයක්, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත පිහිටියා වූ සහ මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ කොටසක් වන්නාවූ දේපළක් ඇත්නම් ඒ දේපළෙහි වටිනාකමේ ප්‍රමාණය තෙක් හැර ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත ඇති කර ගන්නා ලද එවැනි ණයක් වෙනුවෙන් අඩු කිරීමකට ඉඩ සැලසීමක් නොකළ යුතු ය.

තවද යම් ණයක් හෝ බැඳීමක් සම්බන්ධයෙන් එවැනි අඩුකිරීමට ඉඩ සැලසීමක් කෙරේද ඒ ණයට හෝ බැඳීමට යටත් දේපළෙහි වටිනාකමෙන්, ඒ ණය හෝ බැඳීම අඩු කළ යුතු ය.

(2) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම තීරණය කිරීමේ දී—

(අ) මිය ගිය තැනැත්තාගේ ලාභ හෝ ආදායම හෝ ත්‍යාග හෝ ධනය වෙනුවෙන් ඔහු මිය ගිය දිනයට පෙරාතුව වූ යම් කාලයක් සඳහා. මිය ගිය තැනැත්තාගේ පොල්මෝකරුවකු, අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු හෝ මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලය පරිපාලනය කරන වෙනත් තැනැත්තකු විසින්, ශ්‍රී ලංකාවේ බල පවත්නා යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ ගෙවිය යුතු යම් ආදායම් බද්දක්, ත්‍යාග බද්දක්, ධන බද්දක් හෝ ඒ සමාන වෙනත් බද්දක් සඳහා ; සහ

(ආ) මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ කොටසක් වන යම් දේපළකින්, ඔහු මිය යාමට පෙර යම් කාලයක් සඳහා ඔහුට අත්වුණු හෝ ඔහු ලබ ගත් ලාභ සහ ආදායම වෙනුවෙන් වෙනත් යම් රටක බලපවත්නා ලිඛිත නීතියක් යටතේ ගෙවිය යුතු යම් බද්දක් සඳහා ද

අඩුකිරීමට ඉඩ සැලසීමක් කළ යුතු ය.

V වන පරිච්ඡේදය

සහන

දේපළ ඉඩමකින් හෝ ව්‍යාපාරයකින් සමන්විත වන අවස්ථාවක යන අනුප්‍රාප්තිය සම්බන්ධයෙන් සහන.

18. යම් තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන ඉඩමකින් හෝ (සමාගමක් විසින් කර ගෙන යනු ලබන ව්‍යාපාරයක් නොවන) ව්‍යාපාරයකින් හෝ ඉඩමක නැතහොත් එවැනි ව්‍යාපාරයක යම් සම්බන්ධිතාවකින් සමන්විත යම් දේපළක් මත බූදල් බද්ද ගෙවිය යුතුව ඇති බවට සහ පළමුවන මියයාමේ දී ඒ දේපළ සංක්‍රමණය වූයේ යම් තැනැත්තකුට ද ඒ තැනැත්තා මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන එම දේපළ හෝ එහි යම් කොටසක් මත තදනන්තර අවුරුදු පහ ඇතුළත නැවත බූදල් බද්ද ගෙවිය යුතුව ඇති බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන අවස්ථාවක, දෙවන මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු බූදල් බදු මුදල පහත දැක්වෙන පරිදි අඩුකරනු ලැබිය යුතු ය:—

(අ) පළමුවන මරණය සිදු වී එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත දෙවන මරණය සිදුවන අවස්ථාවක සියයට පනහකින් ;

(ආ) පළමුවන මරණය සිදුවී අවුරුදු දෙකක් ඇතුළත දෙවන මරණය සිදුවන අවස්ථාවක සියයට හතළිහකින් ;

(ඇ) පළමුවන මරණය සිදුවී අවුරුදු තුනක් ඇතුළත දෙවන මරණය සිදුවන අවස්ථාවක සියයට තිහකින් ;

(ඈ) පළමුවන මරණය සිදුවී අවුරුදු හතරක් ඇතුළත දෙවන මරණය සිදුවන අවස්ථාවක සියයට විස්සකින් ;

(ඉ) පළමුවන මරණය සිදුවී අවුරුදු පහක් ඇතුළත දෙවන මරණය සිදුවන අවස්ථාවක සියයට දහයකින් :

එසේ වුව ද, දෙවන මරණයේ දී බූදල් බද්ද ගෙවිය යුතු දේපළෙහි වටිනාකම පළමුවන මරණයේ දී බූදල් බද්ද ගෙවිය යුතු වූ දේපළෙහි වටිනාකම ඉක්මවන අවස්ථාවක, මේ වගන්තිය යටතේ අඩුකිරීම ගණන් බැලිය යුතු බූදල් බදු මුදල ගණන් බැලීමේ කාර්යය සඳහා පසුව සඳහන් වටිනාකම කලින් සඳහන් වටිනාකම වෙනුවට ආදේශ කරනු ලැබිය යුතු ය.

විදේශීය බූදල් බදු සම්බන්ධයෙන් සහන.

19. මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ කොටසක් වන දේපළ විදේශීය රටක පිහිටා ඇත්තාවූ ද මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණයේ දී ඒ දේපළ සම්බන්ධයෙන් ඒ රටේ දී යම් බූදල් බද්දක් ගෙවිය යුතු බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ දේපළෙහි වටිනාකම තීරණය කිරීමේ දී—

(අ) ඒ රටේ දී ගෙවිය යුතු බූදල් බදු මුදල ; හෝ

(ආ) ඒ රටේ පිහිටි දේපළෙහි වටිනාකම, බූදලයේ වටිනාකමට දරන අනුපාතයට සමාන වන්නා වූ, ඒ බූදලයේ වටිනාකම අනුව මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු බූදල් බද්දේ යම් අනුපාතය,

යන දෙකින් කවර වූ අඩු ප්‍රමාණයට සමාන වන මුදලක් අඩු කිරීමට ඔහු විසින් ඉඩ දිය යුතු ය.

VI වන පරිච්ඡේදය

බූදල් බද්ද සඳහා වගකීම

පොල්මංකරුගේ වගකීම.

20. (1) මිය ගිය තැනැත්තාගේ මරණය සිදුවන අවස්ථාවේ දී නියාදනය කිරීමට ඔහුට බලය තිබුණා වූ සියලු දේපළ සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද, මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ පොල්මංකරු විසින් ගෙවිය යුතු අතර, ඒ මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන්නා වූ වෙනත් යම් දේපළක් වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තන් විසින් ඒ ගෙවීම කරන මෙන් ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටිනු ලැබුවහොත්, ඒ වෙනත් යම් දේපළ සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද ද ගෙවිය හැකි ය. එහෙත්, පොල්මංකරු වශයෙන් ඔහුට ලැබී ඇති,

නැතහොත් තමාගේම නොසැලකිල්ල හෝ පැහැර හැරීම නිසා නොවේ නම් ලැබිය හැකි වූ ප්‍රමාණය ඉක්මවන යම් බූදල් බද්දකට පොල්මෑකරුවකු යටත් නොවිය යුතු ය.

(2) මිය ගිය තැනැත්තා මියයාමේ දී දේපළ සංක්‍රමණය වී ඒ දේපළ සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට ඔහුගේ පොල්මෑකරු යටත නොවන අවස්ථාවක, යම් දේපළක් එසේ සංක්‍රමණය වන්නේ නැතහොත් එසේ සංක්‍රමණය වන්නේ යයි සලකනු ලබන්නේ යම් තැනැත්තකුට ද ඒ සෑම තැනැත්තකු ම තමා විසින් සැබවින්ම භාරගනු ලැබූ හෝ නියදනය කරනු ලැබූ හෝ දේපළවල ප්‍රමාණය සහ සෑම භාරකරුවකු ම, දේපළ භාරකරුවකු ම, දේපළ ආරක්ෂකයකු ම, කළමනාකරුවකු ම හෝ එසේ සංක්‍රමණය වන දේපළෙහි යම් සම්බන්ධතාවක් හෝ එහි කළමනාකාරිත්වය කවර වූ හෝ අවස්ථාවක දී පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම සහ අන්සතු කිරීමෙන් හෝ වෙනත් ව්‍යුත්පන්න හිමිකමකින් එහි සන්තකය පවරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම දේපළ සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත විය යුතු ය. තව ද, මේ පනතින් නියම කරනු ලබන කාලය තුළ හෝ ඉඩ දෙනු ලබන ඊට පසු කාලයක අනුළත දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඔහු විසින් භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, මේ වගන්තියෙහි කිසිවක් ශ්‍රී ලංකාවෙහි වාසික නොවන තැනැත්තකු වෙනුවෙන් අනුයෝජිතයකු වශයෙන් පමණක් ක්‍රියා කරන තැනැත්තකු බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් නො කළ යුතු ය.

21. (1) (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව—

බූදල් බද්ද මිය ගිය තැනැත්තා මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ මත බැඳීමක් විය යුතු බව.

(අ) පොල්මෑකරුවකු විසින් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද, මිය ගිය තැනැත්තා මියයාමේ අවස්ථාවේ දී නියදනය කිරීමට ඔහුට බලය තිබූ සියලු දේපළ මත පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය. තව ද, සම්පූර්ණ බූදල් බද්ද හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ අයකර ගැනීම සඳහා ඒ දේපළට එරෙහිව ඒ බැඳීම බලාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ය;

(ආ) යම් දේපළක් වෙනුවෙන් පොල්මෑකරුවකු නොවන වෙනත් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද, ඒ දේපළ මත පළමු බැඳීමක් විය යුතු ය.

(2) මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලසනු ලබන ආකාරයට යටත්ව (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් පළමු බැඳීම මරණයට පෙර හෝ ඉන් පසුව ක්‍රියාත්මක කරන ලද හෝ ඇති කරන ලද සියලු අන්සතු කිරීම්, බඳුදීම් සහ බැඳීම් අභිභවා ප්‍රමුඛත්වය ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද—

(අ) ඒ බැඳීම ක්‍රියාවේ යෙදවීමේ දී යම් දේපළක් තහනමට ගැනීමේ දිනයට පෙර දැන්වීමක් නොමැති වූ නිර්ව්‍යාජ ගැනුම්කරුවකුට, අගනා ප්‍රතිෆලයක් සඳහා විකුණන ලද ඒ දේපළ කෙරෙහි ඒ බැඳීම ව්‍යාප්ත නො කළ යුතු ය;

(ආ) නිශ්චල දේපළ සම්බන්ධයෙන වන විට මියයාමේ දිනයට පෙර ලියාපදිංචි කළ සාධන පත්‍රයකින් වටිනාකම සඳහා සද්භාවයෙන ඇති කරන ලද යම් බද්දක් හෝ බැඳීමක් අභිභවා ඒ බැඳීම ප්‍රමුඛත්වය නො ලැබිය යුතු ය;

(ඇ) චංචල දේපළ සම්බන්ධයෙන වන විට, මියයාමේ දිනයට පෙර ලියාපදිංචි කළ සාධන පත්‍රයකින් වටිනාකම සඳහා සද්භාවයෙන් කරන ලද ඒ දේපළෙහි යම් උකසක හෝ යටත්කොට බැඳ තැබීමක් හෝ අභිභවා ඒ බැඳීම ප්‍රමුඛත්වය නො ලැබිය යුතු ය.

(3) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත පිහිටි යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද සඳහා බැඳීමක්, මේ පනතේ කිසිවකින් ඇති කරන්නේ යයි නො සැලකිය යුතු ය.

විකිණීමෙන්, උකස් කිරීමෙන් හෝ නිම කළ හැකි බැඳීමකින් හෝ බූදල් බද්ද ලබා ගැනීමට ඇති බලය.

22. (1) යම් දේපළක් වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට බලය දෙනු ලැබූ හෝ නියම කරනු ලැබූ තැනැත්තකුට, ඒ බද්ද ගෙවීමේ හෝ එවිකටත් ගෙවන ලදට ඇත් නම්, එ බදු මුදල ලබාගැනීමේ කාර්යය සඳහා ඒ දේපළ ඔහු වෙත සතු කරනු ලැබුවද නො ලැබුවද, උචිත දිසා අධිකරණයේ කැමැත්ත ඇතිව, ඒ දේපළ හෝ එහි යම් කොටසක් විකිණීමෙන් හෝ උකස් කිරීමෙන් හෝ ඒ දේපළ හෝ එහි යම් කොටසක් හෝ මත නිම කළ හැකි බැඳීමක් මගින් ඒ බදු මුදල සහ යම් පොලියක සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් නිසි ලෙස දරන ලද හෝ ගෙවන ලද හෝ වියදම් ලබා ගැනීමට බලය තිබිය යුතු ය.

(2) යම් දේපළක් වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද ගෙවන ඒ දේපළෙහි බදු ගැනුම්කරුවකුට හෝ උකස් ලාභියකුට, ඒ දේපළ වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද ඔහුට කරන ලද උකසක් මගින් ලබාගත් ලෙස ඒ සමාන බැඳීමකට හිමිකම ලැබිය යුතු ය.

ගෙවන ලද බූදල් බද්දේ බර විභජනය කිරීම.

23. මිය ගිය තැනැත්තකුගේ දේපළෙහි අර්ථලාභී සම්බන්ධතාවක් ඇති තැනැත්තන් කීප දෙනකු අතර, මේ පනතෙහි විධිවිධාන යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමට බලය දෙනු ලැබූ හෝ නියම කරනු ලැබූ හෝ පොල්මෑකරුවකු විසින් ඒ දේපළ වෙනුවෙන් ගෙවන ලද ඒ සියලු බූදල් බදු, මිය ගිය තැනැත්තා විසින් දරන ලද ණයක් ලෙස සැලකිය යුතු ය. තව ද, ඒ මිය ගිය තැනැත්තා විසින්, ඔහුගේ අන්තිම කැමති පත්‍රයක් ඇතොත්, එයින් අන්‍යාකාරයකින් විධාන කරනු ලැබ ඇත් නම් මිස, ඒ මිය ගිය තැනැත්තාගේ දේපළෙහි එවුන්ගේ සම්බන්ධතාවල වටිනාකම්වලට අනුපාතිකව ඒ තැනැත්තන් අතර ඒ ගෙවන ලද බූදල් බද්ද විභජනය කළ යුතු ය.

VII වන පරිච්ඡේදය

ප්‍රකාශ

ප්‍රකාශ.

24. (1) සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ ප්‍රොබේට් බලපත්‍ර හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි ලිපි ප්‍රදානය කිරීම අනිවාර්ය වන සෑම බලයක ම පොල්මෑකරු විසින්, මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දින සිට මාස හයක් ඇතුළත, මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ වටිනාකම ඇතුළුව

ඊට අදාළ විස්තර පිළිබඳ සම්පූර්ණ සහ සත්‍ය ප්‍රකාශයක් ඇතුළත් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකෘති යෙහි වූ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් උචිත දිසා අධිකරණය මගින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය. තව ද, වෙනත් යම් මුදලයක පොල්මෑකරුවකු විසින්, මිය ගිය තැනැත්තා මිය ගිය දින සිට මාස හයක් ඇතුළත, මිය ගිය තැනැත්තාගේ මුදලයේ වටිනාකම ඇතුළුව ඊට අදාළ විස්තර පිළිබඳ සම්පූර්ණ සහ සත්‍ය ප්‍රකාශයක් ඇතුළත් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකෘතියෙහි වූ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් උචිත දිසා අධිකරණය මගින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබිය හැකි ය. තව ද, ඒ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශය සමග මිය ගිය තැනැත්තාගේ අන්තිම කැමති පත්‍රයක් ඇතොත් එහි සහතික පිටපතක් ඔහු විසින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මිය ගිය තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද ගෙවීමට පොල්මෑකරු යටත් නොවන අවස්ථාවක, ඒ මුදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තා විසින් මියගිය තැනැත්තා මියගිය දින සිට මාස හයක් ඇතුළත ඒ දේපළෙහි වටිනාකම ඇතුළුව ඊට අදාළ විස්තර පිළිබඳ සම්පූර්ණ සහ සත්‍ය ප්‍රකාශයක් ඇතුළත්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකෘති යෙහි වූ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

25. යම් පොල්මෑකරුවකු හෝ මුදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වෙනත් තැනැත්තකු තමා විසින් භාරදෙනු ලැබූ යම් දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක— දෝෂයක් වූ විට වැඩිදුර ප්‍රකාශය.

(අ) මුදල් බද්දට යටත් දේපළ එයින් අත්හැර ඇති බවට; හෝ

(ආ) මුදල් බද්දට යටත් දේපළ සම්බන්ධයෙන් අඩුවෙන් තක්සේරු කිරීමක් එහි කර ඇති බවට; හෝ

(ඇ) මේ පනත යටතේ බලය දෙනු නොලැබූ අඩු කිරීමකට හිමිකම් ඇති බවට හෝ

දෝෂයක් ඇති බව ඒ පොල්මෑකරුගේ හෝ මුදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් ඒ වෙනත් තැනැත්තකුගේ හෝ දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් අවස්ථාවක, ඒ දෝෂය පිළිබඳ විස්තර දක්වෙන තවත් ප්‍රකාශයක් ඔහු විසින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත වහාම භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

26. (1) තම මතය අනුව, මියගිය තැනැත්තකුගේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු දීමට හැකි යම් තැනැත්තකුට, මේ පනත යටතේ තක්සේරුවක් කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය යයි තක්සේරුකරු විසින් සලකනු ලැබිය හැකි විස්තර ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත සපයීමට නියම කරමින්, තක්සේරුකරු විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය හැකි ය. ඇතැම් අවස්ථාවල දී තක්සේරුකරු විසින් විස්තර සැපයීමට නියම කළ හැකි බව.

(2) දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් කිරීමට මේ පනතින් නියම කරන ලද යම් තැනැත්තකුට හෝ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් යවන ලද යම් තැනැත්තකුට හෝ මේ පනත යටතේ තක්සේරුවක් කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය යයි තක්සේරුකරු

විසින් සලකනු ලැබිය හැකි ඔප්පු, පිඹුරු, සැඩින පත්‍ර, පොත්, ගිණුම් හෝ ලේඛන හෝ තක්සේරුකරු විසින් නියම කරනු ලබන වේලාවක දී සහ ස්ථානයක දී ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත ඉදිරිපත් කිරීමට ඒ තැනැත්තාට නියම කරමින් තක්සේරුකරුවකු විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය හැකි ය.

VIII වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරු

තක්සේරු කිරීම.

27. දේපළ පිළිබඳ තක්සේරුව භාර දෙනු ලැබුව ද නොලැබුව ද මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද තක්සේරුකරුවකු විසින් යම් අවස්ථාවක දී තක්සේරු කරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද, ඒ බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වන්නේ යයි ඔහු අදහස් කරන තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන්ට හෝ ඒ තක්සේරුව පිළිබඳ දැනවීමක් නිකුත් කළ යුතු ය.

තක්සේරු සහ අතිරේක තක්සේරු කිරීම් සඳහා කාලය.

28. (1) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් බූදල් බද්ද තක්සේරු කිරීමට අවශ්‍ය යයි තමා විසින් සලකනු ලබන විස්තර තමා වෙත ලැබීමෙන් පසු එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත, බූදලය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද තක්සේරුකරුවකු විසින් තක්සේරු කොට, ඒ බද්ද ගෙවිය යුතු තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් හෝ තීරණය කළ යුතු ය.

(2) බූදල් බද්ද වශයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවනු ලැබීමට යටත් මුදල නියම මුදලට වඩා අඩුවෙන් තක්සේරු කරනු ලැබ ඇති බව තක්සේරුකරුවකුට පෙනී යන අවස්ථාවක, ඒ මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි ලිපි හෝ ප්‍රදානය කරනු ලැබ ඇති බව මියගිය තැනැත්තකුගේ පොල්මෑකරුවකු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු හෝ විසින් තක්සේරුකරු වෙත ලිඛිතව දන්වනු ලබන දින සිට අවුරුදු දෙකක් ඇතුළත යම් අවස්ථාවක, තක්සේරුකරු විසින්, තම මතය අනුව ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවීමට යටත් මුදල පිළිබඳ අතිරේක තක්සේරුවක් කොට ඒ අතිරේක තක්සේරුව කිරීම සඳහා හේතු ඔහු වෙත ලිඛිතව දන්වනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුව ද—

(අ) අඩුවෙන් තක්සේරු කිරීම වංචාවක් නිසා හෝ වුවමනාවෙන් ම මගහැරීමක් නිසා හෝ වන අවස්ථාවක, ඒ අතිරේක තක්සේරුව කවර වූ හෝ අවස්ථාවක දී කරනු ලැබිය හැකි ය;

(ආ) පොල්මෑකරුවකු විසින් හෝ මේ පනත යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වෙනත යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ තමා වෙත දන්වනු ලබන අතිරේක බද්දක් සඳහා වූ යම් වගකීමක් තක්සේරුකරුවකු විසින් කවර වූ හෝ අවස්ථාවක දී තක්සේරු කරනු ලැබිය හැකි ය;

(ඇ) මේ වගන්තිය යටතේ කරන ලද අතිරේක තක්සේරුව කි[illegible] 40 වන වගන්තියේ (4) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් අවස්ථාවල දී හැර, 40 වන වගන්තිය යටතේ නිකුත්

කරන ලද සහතිකයක සඳහන් යම් දේපළක් කෙරෙහි බලපෑම් හෝ ඒ මත බැඳීමක් ඇති කිරීම හෝ නොකළ යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ මුදල් බද්දක අතිරේක තක්සේරුවක් කරන ලැබ ඇති අවස්ථාවක, වංචාවක පිළිබඳ අවස්ථාවක දී හැර, බද්ද ගෙවීමට වත්කම් රඳවා නොගෙන මිය ගිය තැනැත්තාගේ මුදලය අද්මිනිස්ත්‍රාසි කිරීමේ හෝ බෙදා හැරීමේ හේතුවෙන් යම් අතිරේක තක්සේරුවක් යටතේ යම් මුදල් බද්දක් සඳහා පොල්මෑකරුවකු පෞද්ගලිකව යටත් නො විය යුතු ය.

(4) යම් තැනැත්තකු විසින් 24 වන වගන්තිය යටතේ භාර දෙන ලද ප්‍රකාශයක් නොපිළිගෙන ඒ තැනැත්තා සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් කරන ලබන අවස්ථාවක, ඒ ප්‍රකාශය නොපිළිගැනීමට තමාගේ හේතු තක්සේරුකරු විසින් ඒ තැනැත්තාට ලිඛිතව දන්වනු ලැබිය යුතු ය.

IX වන පරිච්ඡේදය

අභියාචන

29. (1) තමා මුදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් නොවන්නේ යයි ද, නැතහොත් තක්සේරුව දෝෂ සහිත යයි ද යන හේතුව මත මේ පනත යටතේ කරන ලද තක්සේරුවක් සම්බන්ධයෙන් අතෘප්ති යට පත් යම් තැනැත්තකු විසින්, තක්සේරුව පිළිබඳ දැන්වීමේ දින සිට දින තිහක කාලයක් ඇතුළත, ඒ තක්සේරුවට විරුද්ධව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත අභියාචනය කරනු ලැබිය හැකි ය: කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත අභියාචන.

එසේ වුව ද ශ්‍රී ලංකාවෙහි නොසිටීම, රෝගාතුර වීම හෝ වෙනත් යුක්තිසහගත හේතුවක් නිසා ඒ කාලය ඇතුළත අභියාචනය කිරීමට අභියාචකට නොහැකි වූ බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් වූ විට, අභියාචනය ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ කාලය දීර්ඝ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) සෑම අභියාචනයක් ම කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත යොමු කරනු ලබන ලිඛිත පෙත්සමක් මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ අභියාචනයට හේතු පැහැදිලිව සඳහන් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) අභියාචනය කරන ලද්දේ යම් තක්සේරුවකට විරුද්ධව ද ඒ තක්සේරුව 24 වන වගන්තිය යටතේ භාර දෙනු ලැබීමට නියමිත දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් නොමැතිව කරන ලද තක්සේරුවක් වන අවස්ථාවක, තම අභියාචන පෙත්සම සමග දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් අභියාචක විසින් භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(4) (1) වන, (2) වන සහ (3) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානයන්ට අනුකූල නොවන සෑම අභියාචන පෙත්සමක් ම වලංගු නොවිය යුතු ය.

(5) අභියාචක විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ යම් දිනයක ද ඒ දින සිට මාස තුනක් ඇතුළත, තම අභියාචනය සනාථ කිරීමේදී අභියාචක විශ්වාසය තබන ලේඛන, සාක්ෂි දෙන තැනැත්තන්ගේ නම් සහ පදවි නාම සඳහන් ලැයිස්තුවක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, අභියාචක විසින් තත් කාර්ය සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක් මත කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්, මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධානවල සඳහන් කාලය කලින් කල දීර්ඝ කරනු ලැබිය හැකි ය.

(6) වලංගු අභියාචන පෙත්සමක් ලැබුණු විට, තක්සේරුකරු විසින් වැඩිදුර පරීක්ෂණයක් කරනු ලැබීමට කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් සලස්වනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ පරීක්ෂණය අතරතුර දී අභියාචන පෙත්සමෙහි සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් එකඟත්ව යක් ඇති කරගනු ලැබුවහොත් තක්සේරුවේ අවශ්‍ය සකස් කිරීම් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(7) (6) වන උපවගන්තිය යටතේ, විධිවිධාන සලසන ලද ආකාරයෙන් අභියාචක සහ තක්සේරුකරු අතර එකඟත්වයක් ඇති කරගනු නොලැබුවහොත් අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා වේලාවක් සහ ස්ථානයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය යුතු ය.

(8) සෑම අභියාචකයකු ම අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා නියම කරනු ලැබූ වේලාවෙහි සහ ස්ථානයෙහි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා ඉදිරියේ පැමිණ සිටිය යුතු ය. අභියාචනය විභාගයට පුද්ගලිකව හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මගින් හෝ අභියාචකට පෙනී සිටිය හැකි ය. අභියාචනයක විභාගය අඩාලව කල් තැබීම සුදුසු යයි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා කල්පනා කරන්නේ නම්, ඒ කාර්යය සඳහා නියම කරනු ලැබිය හැකි වේලාවක දී සහ ස්ථානයක දී පැවැත්වීම පිණිස එය ඔහු විසින් කලින් කල අඩාලව කල් තබනු ලැබිය හැකි ය. අභියාචක වෙනුවෙන් බලයලත් නියෝජිතයකු පැමිණ සිටින යම් අවස්ථාවක, අභියාචනයේ විභාගය කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් අඩාලව කල් තබනු ලැබිය හැකි අතර, අභියාචනය තීරණය කිරීම සඳහා අභියාචක පුද්ගලිකව පැමිණ සිටීම අවශ්‍ය යයි ඔහු සලකන්නේ නම් අඩාලව කල් තබනු ලැබූ අභියාචනයේ විභාගය සඳහා නියමිත වේලාවෙහි සහ ස්ථානයෙහි පුද්ගලිකව අභියාචක පැමිණ සිටිය යුතු යයි ඔහු විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය. අභියාචනයේ විභාගය සඳහා හෝ අඩාලව කල් තබන ලද යම් විභාගයක් සඳහා හෝ නියමිත වේලාවෙහි සහ ස්ථානයෙහි පෙනී සිටීමට අභියාචක විසින් හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයා හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් නැතහොත් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබ, එසේ පුද්ගලිකව පැමිණ සිටීම ඔහු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අභියාචනය නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුව ද, අභියාචනය නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබීමෙන් පසු යුක්ති සහගත කාලයක් ඇතුළත ඒ අභියාචන විභාගයේ දී හෝ අඩාලව කල් තැබූ යම් විභාගයක දී ඔහු හෝ ඔහුගේ බලය ලත් නියෝජිතයා

හෝ නිසි පරිදි පැමිණ සිටීම වළක්වනු ලැබූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ නොසිටීම, රෝගාතුර වීම, හෝ වෙනත් නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක් නිසා බවට අභියාචක විසින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් කරනු ලැබුවහොත් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිෂ්ප්‍රභ කිරීමේ නියමය ඉවත් කොට අභියාචනයේ විභාගය සඳහා වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(9) මේ වගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද අභියාචනයක් පිළිබඳව තීරණයක් කිරීමට පෙර කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්—

(අ) (5) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් ලැයිස්තුවේ ඇතුළත් කරන ලද යම් ලේඛනයක් පරීක්ෂා කිරීම පිණිස ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ එම ලැයිස්තුවෙහි සඳහන් යම් තැනැත්තකු සාක්ෂිය සඳහා කැඳවීමට හෝ අභියාචකට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය ; තව ද

(ආ) තමා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට අභියාචක කැමති වන යම් සාක්ෂි සලකා බැලිය යුතු ය.

(10) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් අභියාචකගේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ සාක්ෂි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් විභාග කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ සාක්ෂි පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගැනීම හෝ තබා ගැනීමට සැලැස්වීම ඔහු විසින් කළ යුතු ය.

(11) මේ වගන්තිය යටතේ අභියාචනයක් තීරණය කිරීමේ දී අභියාචනය කරන ලද්දේ යම් තක්සේරුවකට විරුද්ධව ද, ඒ තක්සේරුව ස්ථිර කිරීම, අඩු කිරීම, වැඩි කිරීම හෝ අවලංගු කිරීම හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද, අභියාචනය පිළිබඳව තීරණය අභියාචකට ලිඛිතව දැනුම් දෙනු ලැබිය යුතු ය.

30. (1) අභියාචනය පිළිබඳ ව තම තීරණය කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිවේදනය කිරීමෙන් පසු දින තිහක් ඇතුළත යම් අවස්ථාවක තම පෙත්සමේ වගඋත්තරකරු වශයෙන් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා නම් කරමින් අභියාචක විසින් අභියාචන පෙත්සමක් උචිත දිසා අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ පෙත්සමේ පිටපතක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය. දිසා අධිකරණය වෙත අභියාචනා.

(2) අභියාචක විසින් අභියාචන පෙත්සමක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ, ඒ පෙත්සම ඉදිරිපත් කරන ලද දින සිට දින තිහක් ඇතුළත එහි පිටපතක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දීම පැහැර හරිනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ පෙත්සම දිසා අධිකරණය විසින් නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) අධිකරණයේ කැමැත්ත ඇතිව සහ අධිකරණය විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි නියමයන්ට යටත්ව හැර, අභියාචන විභාගයේ දී—

(අ) 29 වන වගන්තියේ (5) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් ලැයිස්තුවෙහි ඇතුළත් නොකළ යම් ලේඛනයක් හෝ ඒ ලැයිස්තුවෙහි සඳහන් නොකළ යම් සාක්ෂිකරුවකුගේ සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට ; හෝ

(ආ) 29 වන වගන්තියේ (9) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට නියම කරනු ලැබූ විට, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට තමා පැහැර හරිනු ලැබූ යම් ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ එම උපවගන්තිය යටතේ කැඳවනු ලැබූ විට, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් නොකළ යම් සාක්ෂිකරුවකු ගේ සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ

අභියාචකට ඉඩ නොදිය යුතු ය.

(4) අභියාචන පෙත්සම ඉදිරිපත් කරනු ලැබ එහි පිටපතක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබූ විට, පැමිණිලිකරු වශයෙන් අභියාචක සහ විත්තිකරු වශයෙන් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා අතර නඩුවක් ලෙස අභියාචනය සලකනු ලැබීම හා පැවැත්වීම කළ හැකි ය. තව ද මෙහි මින් මතු සලසනු ලබන්නා වූ විධිවිධාන වලට යටත්ව, සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ සහ මුද්දර ආඥාපනතේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතු ය:

එසේ වුව ද, නඩුවේ දී අධිකරණය විසින් කරන ලද ආඥාවක් මගින් අන්‍යාකාරයකින් විධාන කරන්නේ නම් මිස, එවැනි යම් නඩුවක දී අභියාචකගේ පෙත්සම නොවන උත්තරවාද ඉදිරිපත් නොකළ යුතු ය:

එසේ ම තවදුරටත් එවැනි යම් නඩුවක දී සටහන් කරන ලද තීන්දු ප්‍රකාශයෙහි මේ පනත යටතේ බුදල් බද්ද වශයෙන් අභියාචක විසින් ගෙවනු ලැබීමට යටත් මුදලක් ඇත්නම් ඒ මුදල සඳහන් කළ යුතු ය.

(5) මෙහි මින් පෙර විධිවිධාන සලසා ඇති අභියාචනයක් සම්බන්ධයෙන් කරන ලද දිසා අධිකරණයේ යම් තීන්දු ප්‍රකාශය කින් හෝ ආඥාවකින් අතෘප්තියට පත් යම් පාර්ශ්වයක් විසින්, දිසා අධිකරණයේ නඩු තීන්දු හා ආඥාවලට විරුද්ධව අභියාචනය කිරීමට අදාළ තත් කාලයේ වලංගුව පවත්නා නීතියේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව අභියාචනය කරනු ලැබිය හැකි ය.

(6) මෙහි මින් පෙර විධිවිධාන සලසා ඇති දිසා අධිකරණයක, හෝ වෙනත් යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ පවත්නා සියලු නඩු කටයුතුවල දී කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා නිලබලය ප්‍රකාර නඩු පවරන හෝ තමාට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලබන රජයේ නිලධරයකු වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු අතර, යම් ලිඛිත නීතියකින් නියමිත යම් මුදලක් තැන්පත් කරන ලෙස හෝ යම් ගාස්තුවක් ගෙවන ලෙස හෝ යම් ඇපයක් තබන ලෙස නියම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

X වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරු කිරීම්වල අවසානාත්මකභාවය සහ සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන

තක්සේරු කිරීම්වල අවසානාත්මක භාවය.

31. මියගිය තැනැත්තකුගේ බුදලය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු බුදල් බද්ද පිළිබඳ තක්සේරුවකට විරුද්ධව මේ පනතෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත කිසිදු වලංගු අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර නොමැති අවස්ථාවක හෝ එබඳු තක්සේරුවකට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අභියාචනයක් 29 වන වගන්තියේ

(11) වන උපවගන්තිය යටතේ නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක හෝ 29 (6) වන වගන්තිය යටතේ ඒ බදු මුදල පිළිබඳව එකඟත්වයකට එළඹ ඇති අවස්ථාවක හෝ ඒ මුදල අභියාචනයේ දී තීරණය කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ තක්සේරු කරනු ලැබූ හෝ එකඟවනු ලැබූ හෝ අභියාචනයේ දී තීරණය කරනු ලැබූ තක්සේරුව, ඒ මුදල් ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් වූ මේ පනතේ සියලු කාර්ය සඳහා අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක විය යුතු ය :

එසේ වුව ද, අභියාචනයේ දී තීරණය කරනු ලැබූ යම් කාරණාවක් නැවත සලකා බැලීමක් සිදු නොවන්නා වූ යම් තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් තක්සේරුකරුවකු විසින් කරනු ලැබීම මේ වගන්තියෙහි කිසිවකින් වළක්වනු නොලැබිය යුතු ය.

සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් **දණ්ඩන.**

32. (1) යම් මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් කරනු ලැබූ තක්සේරුවක දී ඒ බූදලය සම්බන්ධයෙන් භාර දෙන ලද යම් ප්‍රකාශයක බූදලයේ කොටසක් වන්නා වූ යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් දෙනු ලැබූ වටිනාකම, එම බූදලය සම්බන්ධයෙන් භාර දෙනු ලැබූ යම් ප්‍රකාශයක එම දේපළ සම්බන්ධයෙන් දෙනු ලැබූ වටිනාකම ඉක්මවන්නා වූ ද ඒ තක්සේරුව 31 වන වගන්තිය යටතේ අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක වන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා විසින් එම ප්‍රකාශයෙහි තමා විසින් කරන ලද හෙළි කිරීමේ දී කිසිදු වංචාවක් හෝ චුවමනාවෙන් ම අතපසු කිරීමක් සිදු වී නැති බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි ඒ ප්‍රකාශය භාරදුන් තැනැත්තා විසින් ඔප්පු කරනු ලැබුව හොත් මිස, සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් කිරීම සම්බන්ධයෙන් දඩුවමක් වශයෙන් එකතුව රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන මුදලක් සහ අතිරික්ත ප්‍රමාණයට අදාළ වූ බූදල් බද්දට සමාන මුදලක් නිශ්චිත දිනයක හෝ ඊට පෙර ගෙවන ලෙස කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට ලියවිල්ලකින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නියමයක් කරනු ලැබුවේ යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ තැනැත්තා විසින්, නියමය තමා වෙත දැනුම් දෙනු ලැබීමෙන් පසු දින විසි එකක් ඇතුළත ඊට විරුද්ධව උචිත දිසා අධිකරණය වෙත ලියවිල්ලකින් අභියාචනය කරනු ලැබිය හැකි ය. නියමයට විරුද්ධ වීමේ හේතු අභියාචනයෙහි සඳහන් කළ යුතු ය.

(3) මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ යම් අභියාචනයක් විභාග කර, ඊට සුදුස්සක් කිරීම සම්බන්ධයෙන් හැකි තාක් දුරට 30 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතු ය. අභියාචනයක් කරන ලද්දේ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ යම් නියමයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ නියමයෙන් පනවනු ලැබූ දණ්ඩනය දිසා අධිකරණය විසින් ස්ථිර කිරීම, අඩු කිරීම, වැඩි කිරීම හෝ අවලංගු කිරීම කරනු ලැබිය හැකි වුව ද, ඒ දණ්ඩනයේ යම් වැඩි කිරීමක්, ඒ දඩුවම වශයෙන් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි උපරිම මුදල් ප්‍රමාණය නොඉක්මවිය යුතු ය.

(4) මේ වගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකු කෙරෙහි දඩුවමක් පනවනු ලැබූ අවස්ථාවක, 64 වන වගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ එම ප්‍රකාශයට අදාළ වරදකට නඩු පවරනු ලැබීමට ඔහු යටත් නොවිය යුතු ය.

XI වන පරිච්ඡේදය

බූදල් බද්ද ගෙවීම

බූදල් බද්ද ගෙවිය යුතු ආකාරය.

33. (1) තක්සේරු දැන්වීමෙහි විධාන කරනු ලැබ ඇති ආකාර යට, ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් දින හෝ ඊට පෙර බූදල් බද්ද ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

(2) බූදල් බද්ද හෝ ඉන් යම් කොටසක් ගෙවීම, තමා විසින් කරනු ලබන නියමයෙහි සඳහන් දිනයක් දක්වා අත්හිටුවා තබන ලෙස කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන්නේ නම් මිස, යම් අභියාචනයක් කර ඇත ද බූදල් බද්ද ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

(3) තක්සේරු දැන්වීමෙහි හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් නියමයක හෝ සඳහන් දින හෝ ඊට පෙර නොගෙවන ලද යම් බූදල් බද්දක්, බූදල් බදු වාරිකවලින් ගෙවීම පිළිගැනීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා එකඟ වන්නේ නම් මිස, ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ආණ්ඩුව වෙත නිශ්චල දේපළ පැවරීමෙන් ගෙවීම් කිරීම.

34. (1) මේ පනත යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වන්නා වූ යම් තැනැත්තකු විසින්, ඒ බදු මුදලේ වටිනාකමට සමාන, මියගිය තැනැත්තාගේ මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන්නාවූ නිශ්චල දේපළ, ඒ බූදල් බද්ද මුදලින් ගෙවීම වෙනුවට ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව වෙත පවරන ලෙස, බූදල් බදු ගෙවීම සඳහා නියමිත දිනට පෙර කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඉල්ලුම් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) එබඳු කිසිම ඉල්ලීමකට අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ඇතිව මිස, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අවකාශ දීම හෝ එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමෙහි ලා පවරන ලද යම් නිශ්චල දේපලක වටිනාකම, මේ පනතේ කාර්ය සඳහා නිරණය කරන ලද ඒ දේපළෙහි වටිනාකම වන්නේ ය.

(4) බූදල් බද්ද ගෙවීමෙහි ලා යම් නිශ්චල දේපලක් ආණ්ඩුව වෙත පැවරීම, ඒ දේපළෙහි හිමිකම පරීක්ෂා කිරීම හා ඒ දේපළෙහි පැවරුම් ඔප්පුව ලියා අත්සන් කිරීම හා සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂංගික වූ සියලු ගාස්තු, අයකිරීම් හා වියදම් ඉල්ලුම්කරු විසින් දරනු ලැබිය යුතු ය.

නියමිත ස්කන්ධය පවරණය කිරීමෙන් ගෙවීම.

35. (1) යම් බූදල් බද්දක් සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් මුදලින් ගෙවීම වෙනුවට මේ වගන්තියේ පහත දක්වෙන විධිවිධානවලට අනුකූලව ආණ්ඩුවේ ස්කන්ධ භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්වරයා වෙත පවාරණය කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) කිසිම ස්කන්ධයක්—

(අ) එය ශ්‍රී ලංකාවේ දී නිකුත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ස්කන්ධය නම්; හා

(ආ) එය නිකුත් කරන වේලාවේ දී මියගිය තැනැත්තා විසින් ම ඊට උරුමයක වී ඇත්නම් හෝ ඔහුගේ මරණයට එක් වර්ෂයකට නො අඩු කාලයකට පෙර ඔහු විසින් එය මිල දී ගනු ලැබ ඇත්නම්

මිස මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා නොපිළිගත යුතු ය.

(3) පවාරණය කරන ලද ස්කන්ධය සම්පූර්ණයෙන් ගෙවනු ලැබ, නිකුත් කරන ලද්දා වූ ද සම මිලට නිදහස් කළ හැකි වූ ද ස්කන්ධයක් වන අවස්ථාවක, ඒ ස්කන්ධය පවාරණය කිරීම—

(අ) ඒ ස්කන්ධයේ ප්‍රකාශිත අගයේ ; හා

(ආ) ඒ ස්කන්ධයේ උපචිත පොළියේ

එකතුවට සමාන වූ ප්‍රමාණයක් මුදලින් ගෙවීමට සමාන ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) පවාරණය කරන ලද ස්කන්ධය සම්පූර්ණයෙන් ගෙවනු නො ලැබූ හෝ සම මිලට අඩුවෙන් නිකුත් කරන ලද්දා වූ හෝ සම මිලට වැඩියෙන් හෝ අඩුවෙන් බේරාගත හැකි වූ අවස්ථාවක, ඒ ස්කන්ධය පවාරණය කිරීම—

(අ) ඒ ස්කන්ධයේ ප්‍රකාශිත අගයේ නියමිත කොටසට සමාන මුදලක ; හා

(ආ) ඒ ස්කන්ධයේ උපචිත පොළියේ

එකතුවට සමාන ප්‍රමාණයක් මුදලින් ගෙවීමට සමාන ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

මේ උපවගන්තියේ, යම් ස්කන්ධයකට අදාළව " නියමිත කොටස " යන්නෙන්, 74 වන වගන්තිය යටතේ සාදන ලද නියෝග මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් කොටසක් අදහස් වේ. එම කොටස, ස්කන්ධය සඳහා මුලින්ම දායක වූ මුදලින් හෝ ස්කන්ධය බේරුම් කිරීම සඳහා ගෙවිය යුතු මුදලින් වඩා අඩු මුදලට නොඅඩු වූ කොටසක් විය යුතු ය.

(5) මේ වගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකු විසින් ස්කන්ධයක් පවාරණය කිරීම, ඔහු විසින් ගෙවිනු ලැබිය යුතු බුදල් බද්ද ඉක්ම වන මුදලකින් ගෙවීම හා සමාන වශයෙන් (3) වන උපවගන්තිය හෝ (4) වන උපවගන්තිය යටතේ සලකන අවස්ථාවක, අතිරික්තය පහත දැක්වෙන ආකාරයට බැහැර කළ යුතු ය :—

(අ) අතිරික්ත මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් එක් සියයකට නොඅඩු අවස්ථාවක—

(i) එහි සංයුක්ත රුපියල් එක් සියයේ එක් එක් සම්පූර්ණ මුදල ඒකකයක් ලෙස ගණින් ගත යුතු අතර, භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි පරිදි එක් එක් ඒකකය හෝ ඒකක දෙකකින් හෝ ඊට වැඩි ගණනකින් යුත් එක් එක් සමූහය, පවාරණය කරන ලද ස්කන්ධය වශයෙන් නිකුත් කරන ලද එම ස්කන්ධයේ ආකාරයෙන් ම ආපසු දිය යුතු ය ; තව ද

(ii) ඒකකයක යම් නොගෙවූ කොටසක් මුදලින් ආපසු දිය යුතු ය; තව ද

(ආ) අතිරික්ත මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් එක් සියයට අඩු අවස්ථාවක, ඒ මුදල, මුදලින් ආපසු දිය යුතු ය.

නොගෙවූ බූදල් බද්දට පොලී.

36. (1) මියගිය තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වූ දින සිට මාස දොළහක් ඉකුත් වූ පසු නොගෙවා ඇත්තාවූ සියලු බූදල් බදුවලට වර්ෂයකට සියයට අට බැගින් ද ඒ දින සිට මාස තිස් හයක් ඉකුත් වූ පසු, නොගෙවා ඇත්තාවූ සියලු බූදල් බදුවලට වර්ෂයකට සියයට දොළහ බැගින් ද වූ සුළු පොලිය ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

(2) එබදු කාලයක් ආරම්භයේ දී නොගෙවා ඇති බදු ප්‍රමාණයට, ලිත් මාස තුනක සම්පූර්ණ කාලයක් සඳහා පොලිය ගණන් බැලිය යුතු ය. මරණය සිදු වූ දිනයේ සිට මාස දොළහක් ඉකුත් වීමෙන් පසුව එළඹෙන මාසයේ පළමුවන දින, එකී පළමුවන කාලය ආරම්භ විය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු පොලිය, ගෙවීම පැහැර හරින ලද බූදල් බද්දේ කොටසක් ලෙස අයකර ගනු ලැබිය යුතු ය.

(4) යම් බද්දක් ගෙවීමට යටත් යම් තැනැත්තකු ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව විසින් මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලයට ආපසු ගෙවිය යුතු යම් මුදලකින් හෝ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවෙහි මියගිය තැනැත්තාගේ බැරට ඇති මුදල්වලින් හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා අනුමත කළ යම් විශ්‍රාම වැටුපකින් නැතහොත් අර්ථ සාධක අරමුදලකින් මියගිය තැනැත්තාට ගෙවනු ලැබීමට ඇති මුදල්වලින් හෝ අවස්ථෝචිත පරිදි ඒ බද්ද හෝ එහි යම් වාරිකයක් ගෙවීමට කටයුතු පිළියෙළ කර ඇති බවට ඒ බද්ද හෝ වාරිකයක් ගෙවීමට තමාට නියම කර ඇති දිනයෙහි හෝ එදිනට පෙර කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත් කරන්නා වූ අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ බද්ද හෝ වාරිකය ගෙවීම සඳහා වැඩිපුර කාලයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඔහුට දෙනු ලැබිය හැකි ය. ඒ වැඩිපුර දෙන ලද කාලය ඉකුත්වන තුරු අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ බද්ද හෝ වාරිකය, ගෙවීම පැහැර හරින ලද බද්දක් හෝ වාරිකයක් ලෙස නොසැලකිය යුතු අතර, එසේ වැඩිපුර කාලය දෙන ලද්දේ යම් දිනයක ද ඒ දිනයෙන් ආරම්භව ඒ වැඩිපුර දුන් කාලය ඉකුත් වන දිනයෙන් අවසාන වන කාලය තුළ දී ඒ බද්ද හෝ වාරිකය සඳහා පොලියක් නොගෙවිය යුතු ය.

(5) 28 (2) වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද අතිරේක තක්සේරු කිරීමක් උද්ගත වන බූදල් බද්දේ කොටස වෙනුවෙන් පොලිය ගෙවිය යුතු වන අවස්ථාවක, ඒ අතිරේක තක්සේරුව කිරීමේ දී වූ අවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, ඒ පොලිය අතහැරීම හෝ අඩු කිරීම කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(6) බූදල් බද්ද තක්සේරු කරනු නොලැබ ඇති අවස්ථාවක, පසුව තක්සේරු කරනු ලැබිය යුතු බූදල් බද්ද වෙනුවෙන් යම් මුදලක් බද්ද ගෙවීමට යටත් පොල්මෑකරු හෝ වෙනත් තැනැත්තා

විසින්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ගෙවනු ලැබිය හැකි ය; තව ද, තක්සේරු කරනු ලැබූ කල්හි එසේ ගෙවන ලද යම් මුදලක් ඒ තැනැත්තාගෙන් අයවිය යුතු බූදල් බද්දට විසර්ජනය කළ යුතු ය.

37. මේ පනත යටතේ පොළිය හා බූදල් බද්ද වශයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් යම් මුදලක් ගෙවිය යුතු වන අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා විසින් කරන ලද යම් ගෙවීමක් පළමුව පොළියටත් අනතුරුව බූදල් බද්දටත් විසර්ජනය කරනු ලැබිය යුතු ය. ගෙවීම වෙන් කිරීම.

38. (1) මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් නිශ්චල දේපළවලින් සමන්විත වන්නේ යයි ද බූදල් බද්ද ගෙවීම සඳහා ඇති බූදලයට අයත් චංචල දේපළ ඒ ගෙවීම සඳහා ප්‍රමාණවත් නැතැයි ද කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන්නේ නම්, නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් නියමයන්ට, කොන්දේසිවලට හා කාර්ය පටිපාටියට යටත්ව, සමාන අර්ධ වාර්ෂික වාරික දහසයකට නොවැඩි ගණනකින් බූදල් බද්ද ගෙවීම කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් පිළිගනු ලැබිය හැකි ය. එබඳු වාරිකවලින් පළමුවන වාරිකය මියගිය තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වූ දින සිට මාස හයක් ගතවන දිනයක දී ගෙවිය යුතු වන්නේ ය. වාරිකවලින් ගෙවීම.

(2) කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඇප තබන තෙක්, හා ඇප තබතහොත් මිස, වාරික වලින් බූදල් බද්ද ගෙවීමට කිසිම තැනැත්තකුට අවසර දෙනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) බූදල් බද්ද වාරිකවලින් ගෙවීමට අවසර දෙනු ලැබ ඇති තැනැත්තකු විසින් එය ගෙවිය යුතු දිනට පසු, දින විසි අටක් ඇතුළත එවැනි යම් වාරිකයක් ගෙවීම පැහැර හරින අවස්ථාවක, ඉතිරි වාරික, ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, නොගෙවා ඉතිරිව ඇති මුළු බූදල් බදු ප්‍රමාණය, ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබ ඇති බූදල් බදු අයකර ගැනීම සඳහා මේ පනතෙහි විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට අයකර ගනු ලැබිය හැකි ය.

XII වන පරිච්ඡේදය

ගෙවීමේ හා නිදහස් කිරීමේ සහතිකය

39. (1) තමා ගෙවීමට යටත් සියලු බූදල් බදු ගෙවීම, යම් පොල්මෑකරුවකු විසින් කරනු ලැබූ විට හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ගෙවීම සඳහා ඇප වූ විට, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ බවට සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබිය යුතුය. බූදල් බද්ද ගෙවනු ලැබුවේ හෝ එය ගෙවීම සඳහා ඇපවූයේ යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ පිටපතක් ද ඊට ඇමිණිය යුතු ය. ගෙවීමේ සහතිකය.

(2) මේ පනත යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමට යම් පොල්මෑකරුවකු යටත් නොවන බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන අවස්ථාවක, ඒ බවට වූ සහතිකයක්, බූදල් බද්ද නොගෙවිය යුත්තේ යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ පිටපතක් ද ඊට අමුණා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

40. (1) මියගිය තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන, මේ පනත යටතේ පොල්මෑකරුවකු විසින් බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වන සියලු දේපළ සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ බූදල් බද්ද ගෙවනු ලැබ නිදහස් කිරීමේ සහතිකය.

ඇති බවට හෝ ගෙවනු ලබන බවට සෑහීමට පත් වූ කල්හි, පොල්මෑකරු විසින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ නම් ඒ බවට වූ සහතිකයක්, ඒ සහතිකයේ සඳහන් දේපළ, මුදල් බද්ද තවදුරටත් අයකර ගැනීමේ යම් හිමිකම් පෑමකින් නිදහස් කරමින්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මිය යාමකින් සංක්‍රමණය වන යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද ගෙවීමට පොල්මෑකරුවකු නොවන තැනැත්තකු යටත් වන අවස්ථාවක, 24 වන වගන්තිය යටතේ, ඒ දේපළ ගැන සඳහනක් ඇතුළත් ප්‍රකාශයක් පොල්මෑකරු විසින් භාරදී නොමැති නම්, ඒ තැනැත්තා විසින්, තමාගේ උපරිම දැනුමට හා විශ්වාසයට අනුව ඒ මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන සියලු දේපළ හා ඊට හිමිකම් ඇති ඒ ඒ තැනැත්තන් පිළිබඳ වූ සම්පූර්ණ ප්‍රකාශයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත සපයනු ලැබිය යුතු ය; තව ද ඉල්ලුම්කරු යටත් වන්නේ යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ දේපළ සම්බන්ධයෙන් මුදල් බද්ද ගෙවිය යුතු අනුප්‍රමාණය කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ අනුප්‍රමාණය අනුව බද්ද ගෙවනු ලැබූ කල්හි, ඒ දේපළ අදාළ වන තාක් දුරට, මුදල් බද්ද තවදුරටත් අයකර ගැනීමේ යම් හිමිකම් පෑමකින් ඒ දේපළ සහ ඉල්ලුම්කරු නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු ය. තව ද ඒ නිදහස් කිරීම පිළිබඳ සහතිකයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(3) පොල්මෑකරුගේ හෝ මියගිය තැනැත්තා මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන යම් දේපළකට සම්බන්ධතාවක් ඇති යම් තැනැත්තකුගේ ඉල්ලීමක් මත, ඒ මුදලය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු මුදල් බද්ද හා ඒ සඳහා වූ පොළිය ද සමග මුදලයේ කොටසක් වන වෙනත් දේපළ සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු මුදල් බදු ප්‍රමාණය ගැන සැලකිල්ලක් දක්වමින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඔහුට ගෙවීමට නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් අතිරේක මුදල් ප්‍රමාණය ද ගෙවනු ලැබූ විට සහතිකයේ සඳහන් දේපළ, මුදල් බද්ද සඳහා වූ තවදුරටත් යම් හිමිකම් පෑම්වලින් නිදහස් කෙරෙන සහතිකයක්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) වංචා කිරීමක් හෝ වැදගත් කරුණු හෙළිකිරීම පැහැර හැරීමක් කරන ලද විට, මේ වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සහතිකයකින් යම් තැනැත්තකු හෝ දේපළක් හෝ මුදල් බද්දෙන් නිදහස් නොකරනු ලැබිය යුතු අතර, මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වී ඇති බවට පසුව පෙන්නුම් කරන ලද යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු මුදල් බද්ද පිළිබඳ අනුප්‍රමාණය කෙරෙහි ද ඉන් බලපෑමක් නොවිය යුතු ය. තව ද ඒ දේපළ සම්බන්ධයෙන් වන මුදල් බද්ද, ඒ දේපළෙහි වටිනාකම ඒ වන විට මුදල් බද්ද පියවා ඇති දේපළෙහි වටිනාකමට එකතු කළේ නම් ගෙවිය යුතු වූ යම් මුදල් බදු අනුප්‍රමාණයක් අනුව විය යුතු ය:

එසේ වුව ද, සහතිකයේ ඇතුළත් යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු සම්පූර්ණ මුදල් බද්ද නිදහස් කිරීමක් යයි අදහස් කෙරෙන සහතිකයකින්, දැනීමක් නොමැති අගනා ප්‍රතිඥාවක් සඳහා වූ නිර්ව්‍යාජ ගැනුම්කරුවකු එවැනි යම් වංචා කිරීමක් හෝ පැහැර හැරීමක් තිබුණේ වී නමුදු මුදල් බද්දෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු ය.

41. කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරන ලද යම් සහතිකයක කරන ලද යම් ප්‍රකාශයක්, පටහැනි තත්ත්වය ඔප්පු කරනු ලබන තුරු, නිවැරදි බවට පූර්වානුමානය කරනු ලැබිය යුතු ය. පටහැනි තත්ත්වය ඔප්පු කිරීමක් නොමැති විට, අධිකරණයක් විසින් එවැනි යම් ප්‍රකාශයක් පිළිබඳව වැඩිදුර ඔප්පු කිරීම නියම නොකර එය මත ක්‍රියා කළ යුතු ය. කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සහතිකයෙහි ප්‍රකාශිත කරුණු ඔප්පු කිරීම අවශ්‍ය නොවන බව.

42. (අ) මේ පනත යටතේ පොල්මංකරු විසින් ගෙවීමට බැඳී ඇති බූදල් බද්ද ගෙවූ බවට හෝ ගෙවීම සඳහා ඇප වූ බවට, නැතහොත් මේ පනත යටතේ බූදල් බද්ද ගෙවීමට පොල්මංකරු බැඳී නැති බවට වූ සහතිකය කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලබන තුරු ; හා බූදල් බද්ද ගෙවනතුරු ප්‍රොබේට් බලපත්‍ර නිකුත් නොකළ යුතු බව.

(ආ) එසේ නිකුත් කරන ලද සහතිකය අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලබන තුරු

මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය විසින් කිසිදු ප්‍රොබේට් බලපත්‍රයක් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රයක් ප්‍රදානය නොකරනු ලැබිය යුතු ය.

43. මිය ගිය තැනැත්තකු මිය යෑමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ වලට— මිය ගිය තැනැත්තකු මිය යාමේ දී සංක්‍රමණය වන ඇතැම් මුදල් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් සීමා කිරීම.

(අ) 4 (ආ) වගන්තියේ අර්ථානුකූලව රක්ෂණ ඔප්පුවක් වන, මිය ගිය තැනැත්තා තම ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් ඇති කළ රක්ෂණ ඔප්පුවක් යටතේ ලැබෙන මුදලක් ; හෝ

(ආ) මියගිය තැනැත්තාට සහ වෙනත් යම් තැනැත්තකුට බැර වන සේ යම් බැංකුවක හෝ ආයතනයක හෝ යම් තැනැත්තකු වෙත හෝ තැන්පත් කළ මුදලක්

ඇතුළත් වන අවස්ථාවක දී, යම් කොන්ත්‍රාත්තුවක ගිවිසුමක හෝ ලිඛිත නීතියක පටහැනිව කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, යම් තැනැත්තකු විසින්—

(i) (අ) ඡේදයේ සඳහන් මුදලින් යම් කොටසක් ; හෝ

(ii) (ආ) ඡේදයේ සඳහන් මුදලින් අඩකට වඩා වැඩි මුදලක් හෝ

කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ මුදා හැරීමේ සහතිකයක් ලබා ගැනීමෙන් පසුව හැර මියගිය තැනැත්තාගේ මරණයෙන් පසු ඒ මුදලට හිමිකමක් ඇති යම් තැනැත්තකුට, ගෙවීම නීත්‍යානුකූල නොවිය යුතු ය.

XIII වන පරිච්ඡේදය

බූදල් බදු අයකර ගැනීම

44. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් බූදල් බද්ද ගෙවූ විට ප්‍රොබේට් බලපත්‍රයකට හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රයකට තමා හිමිකම් ලබන බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කර, ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද වෙනුවෙන් යම් මුදලක් මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලයේ කොටසක් බූදල් බදු වෙනුවෙන් මුදල් හෝ ණය එකතුකර ගැනීම.

වන යම් මුදලකින් හෝ ණයවලින් එකතුකර ගන්නා ලෙස කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගෙන් ඉල්ලා සිටින අවස්ථාවක දී, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්, ලිඛිත දැන්වීමක් මඟින්, මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද පියවීමට ප්‍රමාණවත් යයි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් සලකනු ලැබිය හැකි ඒ මුදල්වල හෝ ණයවල ප්‍රමාණය, ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් ආකාරයට සහ එහි සඳහන් කාලය ඇතුළත ගෙවීමට ඒ මුදල් දරන නැතහොත් ඒ ණය ගෙවිය යුතු තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන්ට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය ප්‍රකාර දැන්වීමක් යවනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු විසින්, යම් ලිඛිත නීතියක, කොන්ත්‍රාත්තුවක හෝ ගිවිසුමක කුමක් සඳහන් වුව ද, මියගිය තැනැත්තාගේ බූදලය වෙනුවෙන් ඔහු දරන්නා වූ නැත හොත් ඒ බූදලයට ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු වූ මුදලේ ප්‍රමාණයට ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කළ යුතු වන අතර, ඒ යටතේ කරන ලද කවර වූ හෝ ගෙවීමක් සම්බන්ධයෙන් සියළු සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුතුවලට ප්‍රතිපක්ෂව මෙයින් ඒ තැනැත්තා වගකීමෙන් ආරක්ෂා කරනු ලැබේ.

(3) යම් තැනැත්තකු මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලයට යම් ණයක් ගෙවීමට නියමිත දිනයට කලින් කවර වූ හෝ අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තාගෙන් ඒ ණය එකතුකර ගැනීමට හෝ අයකර ගැනීමට (1) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (2) වන උපවගන්තියෙහි කිසිවකින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බලය නො ලැබෙන අතර, එසේ බලය ලැබේ යයි නොසලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙන ලද දැන්වීමක් මඟින් ගෙවීමට නියම කරන ලද යම් මුදලක් ඒ දැන්වීම ප්‍රකාර ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, ඒ මුදල, ඒ දැන්වීම යොමු කරනු ලැබූ තැනැත්තාගෙන් අය විය යුතු බූදල් බද්දක් සේ සහ ඒ බූදල් බද්ද ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ සේ ඒ තැනැත්තාගෙන් අය කර ගත හැකි විය යුතු ය.

පැහැර හරින්නන් වෙත කරනු ලබන දැනුම්දීම.

45. (1) යම් බූදල් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලසා ඇති කවර වූ හෝ ආකාරයකින් ඒ බද්ද අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීමට පෙර, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්—

(අ) ඒ බූදල් බද්දේ විස්තර; සහ

(ආ) ඒ බූදල් බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කිරීමට අදහස් කරනු ලබන බව

සඳහන් කරමින් පැහැර හරින්නා වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් නිකුත් කළ යුතු ය.

(2) ඒ බූදල් බද්ද අය කරනු ලබන්නේ යම් තක්සේරුවක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ තක්සේරුවට විරුද්ධව 29 වන වගන්තියෙහි සඳහන් කාලය ඇතුළත ඒ පැහැර හරින්නා අභියාචනය කර නොමැති නම්, ඔහු විසින්, ඒ දැන්වීමේ දින සිට දින තිහක් ඇතුළත දී එසේ නියම කරනු ලැබූ බූදල් බද්දට යම් විරෝධතාවක් ඉදිරිපත්

කරනු ලැබිය හැකි ය. 31 වන වගන්තියේ විධිවිධානවල කුමක් සඳහන් වුව ද කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ විරෝධතාවන් සලකා බලා ඒ පිළිබඳව තම තීරණය දිය යුතු අතර, ඒ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

චංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන් බූදල් බද්ද අයකර ගැනීම.

46. (1) කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්, බූදල් බද්ද එකතු කරන්නන් වශයෙන් තැනැත්තන් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (අ) යම් බූදල් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක, ඒ බූදල් බද්ද පිළිබඳ විස්තර ද එය ගෙවිය යුතු තැනැත්තාගේ නම සහ ලිපිනය ද ඇතුළත් සහතිකයක් දිසාපතිවරයකු, උප දිසාපති වරයකු, පිස්කල්වරයකු, නියෝජ්‍ය පිස්කල්වරයකු හෝ බූදල් බද්ද එකතු කරන්නකු වෙත කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය. බූදල් බද්ද ගෙවීම පැහැර හැර ඇත්තේ යම් තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් ද ඒ තැනැත්තා මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වූ චංචල දේපළ තහනමට ගැනීමෙන් හා විකිණීමෙන් සහතිකයේ නම් කොට ඇති තැනැත්තාගෙන් බූදල් බද්ද අය කර ගනු ලැබීමට සැලැස්වීම පිණිස ඒ සහතිකය නිකුත් කරනු ලැබූ නිලධරයාට බලය පැවරෙන අතර, එසේ කරන ලෙස ඒ නිලධරයාට මෙයින් නියම කරනු ලැබේ.

(ආ) චංචල දේපළක් තහනමට ගැනීම ඊට ඉතාම යෝග්‍ය යයි ඒ නිලධරයා කල්පනා කරන ආකාරයට කළ යුතු අතර, ඒ නිලධරයා විසින් යම් චංචල දේපළක් තහනමට ගත් වහාම ඔහු විසින් ඒ දේපළවල ලැයිස්තුවක් නොපමාව පිළියෙල කොට, එහි අත්සන් කර, පැහැර හරින්නාට එය දිය යුතු ය; තව ද එහි පිටපතක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත යැවිය යුතු ය.

(ඇ) එසේ තහනමට ගනු ලැබූ දේපළ—

(i) ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක, ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ බූදල් බද්ද පියවීමෙහි ලා එය යෙදිය යුතු ය;

(ii) විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක, ඒ මුදල් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි තැන්පත් කළ යුතු අතර, ඉන් උපලබ්ධ වන මුදල්, ගෙවීම පැහැර හරින ලද බද්ද පියවීමෙහි ලා යෙදිය යුතු ය;

(iii) මුදල් නොවන අවස්ථාවක, පැහැර හරින්නා විසින් වියදම් හා ගාස්තු ගෙවීමට යටත් ව, ඒ දේපළ දින පහක් තබා ගත යුතු ය. පැහැර හරින්නා විසින් වියදම් හා ගාස්තු සහිතව බූදල් බද්ද ඉහත කී දින පහ ඇතුළත නොගෙවනු ලැබුව හොත්, දිසාපතිවරයා, උප දිසාපතිවරයා, පිස්කල්, නියෝජ්‍ය පිස්කල් හෝ බූදල් බද්ද එකතු කරන්නා විසින් ඒ දේපළ ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකිණීමට සැලැස්විය යුතු ය; නැතහොත් ඒ දේපළ ගනුදෙනු කළ හැකි සාධන පත්‍රයක් හෝ යම් සංස්ථාවික හෝ පොදු සමාගමික හෝ කොටසක් වූ අවස්ථාවක, බ්‍රෝකර්වරයකු මගින් එදින පවතින වෙළෙඳ අගය අනුව ඒ දේපළ විකිණීමට සැලැස්විය යුතු ය.

(ඈ) (ඇ) ඡේදයේ (iii) වන අනුඡේදයෙහි සඳහන් විකිණීමකින් ලැබූ මුදල්—

(i) පළමුව, දේපළ තහනමට ගැනීමේ, තබා ගැනීමේ හා විකිණීමේ වියදම් හා ගාස්තු ගෙවීම පිණිස ද;

(ii) දෙවනුව, ගෙවීම පැහැර හැර ඇති බූදල් බද්ද ගෙවීම පිණිස ද යෙදිය යුතු ය. තව ද යම් ශේෂයක් වේ නම් එය බූදල් භාණ්ඩාගාරයට පත් කළ යුතු ය.

(3) කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් මේ වගන්තිය යටතේ සහතිකයක් නිකුත් කෙරෙන කවර වූ හෝ අවස්ථාවක, සහතික යෙහි නම් කොට ඇති තැනැත්තා වෙත ඒ වේලාවේ දී ම ඒ පිළි බඳ නිවේදනයක්, පෞද්ගලිකව බාරදීමෙන් හෝ තැපෑලෙන් යවනු ලබන ලියාපදිංචි කළ ලිපියක් මගින් හෝ විදුලි පුවතක් මගින් නිකුත් කළ යුතු ය; එහෙත් ඒ තැනැත්තාට ඒ නිවේදනය නොලැබීම හේතු කොට ගෙන මේ වගන්තිය යටතේ වූ කටයුතු බල රහිත නොවිය යුතු ය.

දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන් බූදල් බද්ද අය කර ගැනීම.

47. (1) යම් බූදල් බද්දක් ගෙවීම් පැහැර හැර ඇති අවස්ථා වක, ඒ බූදල් බද්ද පිළිබඳ විස්තර ද එය ගෙවිය යුතු තැනැත්තා ගේ නම සහ ලිපිනය ද බූදල් බද්ද අය කර ගනු ලබන්නේ යම් දේපළක් විකිණීමෙන් නම් ඒ දේපළ පිළිබඳ උපලේඛනයක් ද ඇතුළත් වන්නා වූ, එකතුකිරීමේ සහතිකයක් යනුවෙන් මේ පනතෙහි සඳහන් කරනු ලබන සහතිකයක්, උචිත දිසා අධිකරණය වෙත කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය; කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සුදුසු යයි කල්පනා කරන්නේ නම්, දේපළ සඳහා අවම මිලක් ද සඳහන් කළ හැකි අතර, ඒ මිලට අඩුවෙන් ඒ දේපළ නොවිකිණිය යුතු ය. එවිට ඒ දේපළ හෝ ඒ දේපළින් පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් හෝ විසින් අවශ්‍ය යයි සැලකිය හැකි යම් කොටසක් තහනමට ගෙන කොමසා රිස් ජනරාල්වරයා විසින් සඳහන් කරන ලද යම් මිලක් වේ නම් ඒ මිලට නොඅඩු මිලකට විකිණීමට නියම කරමින් දිසා අධිකරණය විසින් ඒ පිස්කල් හෝ නියෝජ්‍ය පිස්කල් වෙත රිට් ආඥාවක් නිකුත් කළ යුතු අතර, ඒ තහනමට ගැනීම හා විකිණීම සම්බන්ධ යෙන් සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 226 සිට 297 දක්වා වූ වගන්ති වල විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, අදාළ විය යුතු ය.

(2) මේ පනත යටතේ දිසා අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද අභියාචනයක් මත ඒ අධිකරණය විසින් බූදල් බද්ද ගෙවීම සඳහා තීන්දු ප්‍රකාශයක් සටහන් කර ඇති නඩුවක දී මේ වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතු ය.

අය කර ගැනීම සඳහා මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ නඩු කටයුතු.

48. (1) ගෙවීම පැහැර හරින ලද බූදල් බද්ද අය කර ගැනීම තහනමට ගැනීමෙන් හා විකිණීමෙන් ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි බව හෝ අවස්ථෝචිත නොවන බව හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා ගේ මතය වන කවර වූ හෝ අවස්ථාවක, නැතහොත් තහනමට ගැනීමෙන් හා විකිණීමෙන් සම්පූර්ණ බූදල් බදු මුදල අයකර ගනු නොලැබූ අවස්ථාවක, ඒ බූදල් බද්දේ විස්තර ද පැහැර හරින්නා ගේ නම සහ අන්තිමට දැන සිටි වාසස්ථානය ද ඇතුළත් සහතික යක්, ඒ වාසස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාසය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත්වරයා වෙත කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය. එවිට මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් බූදල් බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා ඒ ගෙවීම පැහැර හරින්නාට විරුද්ධව තවදුරටත් නඩු කටයුතු නොපැවැත්විය යුත්තේ මන්දැයි කරුණු දක්වීමට ඔහු තමා ඉදිරියට කැඳවිය යුතු ය. තව ද ප්‍රමාණවත්

කරුණු නොදක්වනු ලැබුවහොත් ගෙවීම පැහැර හරින ලද බද්ද, දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කළ යුතු හෝ බන්ධනාගාරගත කිරීමෙන් දඬුවම් නොකළ යුතු වරදක් සඳහා, මහෙස්ත්‍රාත්වරයාගේ දණ්ඩන නියමයකින් ඒ පැහැර හරින්නාට නියම කරන ලද දඩයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, එවිට, එවැනි වරදක් සඳහා නියම කරන ලද දඩයක් ගෙවීම පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන (එහි (අ), (ආ) සහ (එ) ඡේදවල විධිවිධාන හැර) අදාළ විය යුතු ය. තව ද ඒ දණ්ඩන නියමය කරන අවස්ථාවේ දී, ඒ උපවගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කළ හැකි වූ යම් විධානයක් ඔහු විසින් කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ කාර්යය සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරන ලද සහතිකයක ඇති යම් ප්‍රකාශයක නිවැරදි බව මේ වගන්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ප්‍රශ්න කිරීම හෝ විභාග කිරීම නොකළ යුතු අතර, ඒ අනුව ඒ සහතිකයෙහි ඇති යම් ප්‍රකාශයක නිවැරදි බව සලකා බැලීමට හෝ තීරණය කිරීමට හෝ ගෙවීම පැහැර හැරිය බද්ද නියම කරනු ලැබ ඇත්තේ යම් තක්සේරුවක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ තක්සේරුවට විරුද්ධව අභියාචනයක් විනිශ්චයට භාජන ව තිබීමේ හේතුව නිසා ම පමණක් ඒ නඩු කටයුත්ත කල් දැමීමට හෝ විලම්බනය කිරීමට හෝ ඒ උපවගන්තියෙහි වූ කිසිවකින් මහෙස්ත්‍රාත්වරයකුට බලය නොපැවරෙන්නේ ය.

(3) 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වන වගන්තියේ (2) සිට (5) තෙක් වූ උපවගන්තිවල කිසිවක්, මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් කවර වූ හෝ අවස්ථාවකට අදාළ නොවිය යුතු ය.

(4) ගෙවීම පැහැර හරින්නකු වෙත දඩයක් නියම කරන ලද ලෙස (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සැලකෙන යම් අවස්ථාවක, ඒ දඩ මුදල ගෙවීම සඳහා මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කල් දෙනු ලැබිය හැකි ය; නැතහොත් ඒ මුදල වාරික මගින් ගෙවන ලෙස විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය.

(5) (1) වන උපවගන්තියෙහි විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි හේතු දැක්වීම සඳහා ඒ උපවගන්තිය යටතේ කල් දීමෙහි හෝ දඩය ගෙවීම සඳහා (4) වන උපවගන්තිය යටතේ කල් දීමෙහි හෝ පූර්ව ගම්‍ය කොන්දේසියක් වශයෙන්, අධිකරණය විසින් ඇප මුදල් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද ගෙවීම පැහැර හරින්නාට ඇප දීම නියම කරනු ලබන අවස්ථාවක, 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ XXXIV වන පරිච්ඡේදයේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතු ය.

(6) යම් ගෙවීමක් වාරික මගින් ගෙවීමට (4) වන උපවගන්තිය යටතේ විධාන කරනු ලැබ තිබිය දී ඉන් කවර වූ හෝ වාරිකයක් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ වන විට නොගෙවා ඉතිරිව ඇති සියලු ම වාරිකයන් ගෙවීම පැහැර හැර තිබුණු පරිදි නඩු කටයුතු පැවැත්විය හැකි ය.

ණය ආදියෙන් බූදල් බද්ද අය කර ගැනීම.

49. (1) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ මරණයේ දී ගෙවිය යුතු බූදල් බද්ද ගෙවීම පැහැර හැර ඇත්තා වූ ද—

(අ) යම් තැනැත්තකු, මිය ගිය තැනැත්තාගේ බූදලය සඳහා හෝ ඒ බූදලය නිසා පොල්මංකරුවකුට යම් මුදලක් ගෙවීමට සූදානම්ව සිටිය හැකි බව; හෝ

(ආ) යම් තැනැත්තකු, ඒ බූදලය සඳහා හෝ ඒ බූදලය නිසා යම් මුදලක් තබාගෙන සිටිය හැකි බව; හෝ

(ඇ) යම් තැනැත්තකු, ඒ බූදලය සඳහා හෝ ඒ බූදලය නිසා පොල්මංකරුවකුට යම් මුදලක් ගෙවීම පිණිස වෙනත් යම් තැනැත්තකුගෙන් බලය ලබා සිටිය හැකි බව; හෝ

(ඈ) යම් තැනැත්තකු, තමා විසින් පොල්මංකරුවකුට ගෙවනු ලැබූයේ නම්, ඔහු විසින් ඒ බූදලයට බැර කරනු ලැබීමට නියමිත මුදලක් ඒ බූදලය සඳහා හෝ ඒ බූදලය නිසා ගෙවීමට බැඳී සිටිය හැකි බව,

කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට පෙනී යන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ගෙවීම පැහැර හරින ලද බූදල් බද්දේ මුදල් ප්‍රමාණය නොඉක්මවන යම් මුදලක් දැන්වීමෙහි විධානය කර ඇති පරිදි ගෙවන ලෙස නියම කරන ලිඛිත දැන්වීමක් ඒ තැනැත්තාට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් දෙනු ලැබිය හැකි ය. ඒ දැන්වීම ලැබුණු දිනයෙහි දී දැන්වීම ලැබූ තැනැත්තාගේ අතෙහි ඇති හෝ ඔහුගෙන් අයවිය යුතු හෝ ඔහු විසින් ගෙවනු ලැබීමට සූදානම් වන නැතහොත්, ඒ දිනට පසු දින තිහක කාලය ඇතුළත යම් අවස්ථාවක, ඔහු අතට පත් වන හෝ ඔහුගෙන් අයවිය යුතු වන හෝ ඔහු විසින් ගෙවනු ලැබීමට සූදානම් වන යම් මුදලකට ඒ දැන්වීම අදාළ විය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තිය ප්‍රකාර ගෙවන ලද යම් බූදල් බද්දක් 58 වන වගන්තියේ අර්ථානුකූලව වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ගෙවන ලද්දක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට, ප්‍රස්තුත මුදල ඒ වගන්තියේ සඳහන් දින තිහක කාලය ඇතුළත ඔහුගේ අතට පත් නොවීමේ හේතුවෙන් හෝ ඔහුගෙන් අයවිය යුතු නොවීමේ හේතුවෙන් ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වූ විට, ඔහු විසින් ඒ කාලය ඉකුත් වී දින දහහතරක් ඇතුළත ඒ දැන්වීම අනුව ඔහුට ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වූ කරුණු කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට, ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වී ඇත්තා වූ ද, (3) වන උපවගන්තියෙන් නියම කර ඇති පරිදි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට දැනුම්දීම ඒ තැනැත්තා විසින් පැහැර හැර ඇත්තා වූ ද අවස්ථාවක, නැතහොත් දැන්වීම අදාළ වන මුදල් බද්ද හෝ ඉන් යම් කොටසක් ඒ තැනැත්තා විසින් අඩු කර ගනු ලැබ හෝ අඩු කර ගැනීමට හැකිව තිබී. ඒ මුදල් බද්ද හෝ ඉන් කොටස කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නියම කරන ලද පරිදි (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් දින තිහක කාලය ඉකුත් වීමෙන් පසු දින දහ හතරක් ඇතුළත, ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, අඩුකර ගැනීමට ඔහුට නියම කරනු ලැබූ සම්පූර්ණ මුදල් බද්ද සඳහා ඔහු විසින් පුද්ගලිකව යටත් විය යුතු වන අතර ඒ මුදල් බදු මුදල රජයට අය විය යුතු ණයක් වශයෙන් ඔහුගෙන් අයකර ගනු ලැබිය හැකි ය.

ජීවත්ව සිටින හවුල්කරුවන්ගෙන් අය කර ගැනීම.

50. (1) මිය ගිය තැනැත්තකු, ඔහු මිය යන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යන හවුල් ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවකු ව සිට, ඒ මිය ගිය තැනැත්තා මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු යම් මුදල් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බදු මුදල හෝ ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයෙහි මිය ගිය තැනැත්තා සතුව පැවති සම්බන්ධතාවේ මුදල යන දෙකින් අඩු මුදල, දැන්වීමෙහි විධාන කර ඇති පරිදි ගෙවන ලෙස නියම කරමින් මිය ගිය තැනැත්තා මිය යන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයෙහි හවුල්කරුවකු ව සිටි යම් තැනැත්තකුට කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ වගන්තිය ප්‍රකාර ගෙවන ලද යම් මුදල් බද්දක් 58 වන වගන්තියේ අර්ථානුකූලව වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ගෙවන ලද්දක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) යම් තැනැත්තකු (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙනු ලැබූ දැන්වීමක් අනුව ක්‍රියා නොකර සිටින අවස්ථාවක, ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බදු මුදල හෝ ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයෙහි මිය ගිය තැනැත්තා සතුව, මිය යන අවස්ථාවේ දී පැවති සම්බන්ධතාවේ මුදල යන දෙකින් අඩු මුදල, ඔහුගෙන් අය විය යුතු මුදල් බද්දක් වශයෙන් මෙන් ම ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බද්දක් වශයෙන් ඔහුගෙන් අය කර ගත යුතු ය.

වෙනත් යම් ආකාරයකින් මුදල් බද්ද අය කර ගැනීමට ඇති රජයේ අයිතිවාසිකම කෙරෙහි විශේෂ කාර්ය පටිපාටිය බල නොපෑ යුතු බව.

51. යම් තැනැත්තකුගෙන් මුදල් බද්ද අය කර ගැනීම සඳහා මේ පනතින් නියමිත විශේෂ කාර්ය පටිපාටිය මගින්, රජයට අය විය යුතු ණය අයකර ගැනීම සඳහා වෙනත් යම් ආකාරයකින් හෝ යම් ලිඛිත හෝ වෙනත් යම් නීතියක් යටතේ ඇති වෙනත් යම් කාර්ය පටිපාටියකින් එවැනි යම් මුදල් බද්දක් හෝ ඉන් කොටසක් අය කර ගැනීමට රජයට ඇති අයිතිවාසිකම කෙරෙහි බලපෑම හෝ එය අහෝසි කිරීම හෝ නොකළ යුතු අතර ඊට බලපෑමක් කෙරෙන්නේ යයි හෝ එය අහෝසි කෙරෙන්නේ යයි නොසලකනු ලැබිය යුතු ය.

තොරතුරු ලබා ගැනීමට හා කර්තව්‍ය පැවරීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ඇති බලය.

52. (1) යම් තැනැත්තකුට දෙනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමක් මගින්, ඒ තැනැත්තාගෙන් හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගෙන් අයවිය යුතු යම් මුදල් බද්දක් අයකර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට අවශ්‍ය විය හැකි යම් තොරතුරක්, ඒ දැන්වීමෙහි නියමිත කාලය ඇතුළත සපයන මෙන් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ පරිච්ඡේදයෙන් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත පවරන ලද්දා වූ හෝ භාරදෙන ලද්දා වූ බලතලවලින් හෝ කර්තව්‍යයන්ගෙන් කවරක් වුව ද කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් තම අත්සන සහිත ලියවිල්ලකින් යම් තක්සේරුකරුවකුට පවරා දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් බලතල හෝ කර්තව්‍යය පවරා දෙනු ලැබූ සෑම තක්සේරුකරුවෙක් ම කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධානවලට යටත්ව ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය; කර්තව්‍ය කළ යුතු ය.

දඩ ආදිය මුදල් බද්දට ඇතුළත් වේ.

53. මේ පරිච්ඡේදයෙහි "බද්ද" යන්නෙන් මුදල් බද්ද අදහස් වන අතර, ඒ බද්ද සඳහා ගෙවිය යුතු යම් පොලියක් ද මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු යම් දඩ, දණ්ඩන, ගාස්තු, වියදම් හෝ අය කිරීම් ද ඊට ඇතුළත් වේ.

XIV වන පරිච්ඡේදය

විවිධ කරුණු

අත්සන සහ දැන්වීම භාරදීම.

54. (1) මේ පනත යටතේ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරයා හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින් දෙනු ලබන සෑම දැන්වීමක ම අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ තක්සේරුකරුගේ නම සඳහන් විය යුතු ය. තවද ඒ සෑම දැන්වීමක ම, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ තක්සේරුකරුගේ නම ඒ දැන්වීමෙහි මුද්‍රණය කර හෝ මුද්‍රා තබා හෝ ඇත්තේ නම් අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරයා හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරු විසින් අත්සන් තබන ලද්දක් මෙන් වලංගු හා බලාන්විත විය යුතු ය.

(2) මේ පනත ප්‍රකාර දෙනු ලබන සෑම දැන්වීමක් ම යම් තැනැත්තකුට පෞද්ගලිකව හෝ ඔහු විසින් දැන්වීම් භාරදීමේ කාර්ය සඳහා සපයා ඇති ලිපිනයට හෝ අන්තිමට දැන සිටි ඔහුගේ ලිපිනයට හෝ අන්තිමට දැන සිටි ඔහුගේ පදිංචි ස්ථානයට නැතහොත් ඔහු ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යන හෝ පවත්වා ගෙන යමින් සිටි යම් ස්ථානයකට ගෙන ගොස් භාරදීමෙන් නැතහොත් තැපෑලෙන් යැවීමෙන් භාරදිය හැකි ය:

එසේ වුව ද, තක්සේරු දැන්වීමක් පෞද්ගලිකව ම හෝ ඉහත කී යම් ලිපිනයකට හෝ ස්ථානයකට ලේඛනගත තැපැලෙන් යැවීමෙන් හෝ භාරදිය යුතු ය.

(3) තැපැලෙන් යවන ලද යම් දැන්වීමක් එය තැපැල් මාර්ගයෙන් සාමාන්‍යයෙන් ලැබිය යුතු දිනයට පසු දින භාර දෙනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) තැපැලෙන් භාරදුන් බව ඔප්පු කිරීමෙහි ලා දැන්වීම අඩංගු ලිපිය යථා පරිදි ලිපිනය ලියා තැපැල් කළ බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.

(5) නිර්වාසික තැනැත්තකුට මේ පනතින් හෝ මේ පනත යටතේ හෝ භාරදෙනු ලැබීමට නියමිත සෑම දැන්වීමක් ම ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට භාරදෙනු ලැබිය හැකි ය.

(6) යම් දැන්වීමක හෝ සහතිකයක යම් තැනැත්තකුගේ නම සහ නිල නාමය සඳහන්ව ඇති සහ මේ පනත යටතේ ඔහු විසින්, එය නිකුත් කරන ලද බව ඉන් ඇඟවෙන අවස්ථාවක, පටහැනි තත්ත්වය ඔප්පු කෙරෙන තුරු, ඒ දැන්වීම හෝ සහතිකය නිකුත් කරන ලද දිනයේ දී ඒ නම දරන තැනැත්තාට ඒ නිල නාමය හිමි ව තිබුණු බව පූර්වානුමානය කළ යුතු ය. තව ද ඒ තැනැත්තාගේ නම සහ නිලය අධිකරණය විසින් පිළිගනු ලැබිය යුතු ය.

55. යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ නියමිත සියලු ක්‍රියා, කරුණු සහ දේවල් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමනාකරු, සභාපති හෝ වෙනත් ප්‍රධාන නිලධරයා වගකිව යුතු ය : සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් ප්‍රධාන නිලධරයා ක්‍රියා කළ යුතු බව.

එසේ වුව ද, මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් නියෝජනය කරන්නා වශයෙන් යම් තැනැත්තකුට දැන්වීමක් භාර දෙන ලද්දේ ද, ඒ සමාගම හෝ පුද්ගල මණ්ඩලය සමග තමාගේ සම්බන්ධයක් නොමැති බව හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික වෙනත් යම් තැනැත්තකු ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධරයා බව හෝ ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඔහු ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධරයා වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

56. (1) මේ පනතින් හෝ මේ පනත යටතේ යම් තැනැත්තකු විසින් කළ යුතු යයි නියමිත යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් ඒ තැනැත්තා අශක්‍ය තැනැත්තෙක් නම් ඔහුගේ භාරකරු විසින් ද නිර්වාසික තැනැත්තෙක් නම් ඔහුගේ අනුයෝජිතයා විසින් ද කළ යුතු යයි නියමිත ලෙස සැලකිය යුතු ය. අනුයෝජිතයෝ සහ භාරකරුවෝ.

(2) නිර්වාසික තැනැත්තකු මියගිය අවස්ථාවක, මේ පනත යටතේ මුදල් බද්ද අයකිරීමේ කාර්ය සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කලින් කල ඉල්ලා සිටිනු ලබන සියලු තොරතුරු හා විස්තර, ඒ තැනැත්තා මිය යන විට ඔහුගේ අනුයෝජිතයා වූ යම් තැනැත්තකු විසින් තමාගේ උපරිම දැනීම සහ විශ්වාසය අනුව, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට සපයනු ලැබිය යුතු ය.

5—ඒ 46836 (79/12)

එක්ව ක්‍රියා කරන තැනැත්තන්.

57. තැනැත්තන් දෙදෙනකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් හවුල් ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් හෝ අන්‍යාකාරයකින්, තමන් ම වෙනුවෙන් හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් තත්ත්වයකින් එක්ව ක්‍රියා කරන අවස්ථාවක දී, ඒ තත්ත්වයෙන් ක්‍රියා කරන පුද්ගලයකු විසින් කළ යුතු යයි මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ නියමිත සියලු ක්‍රියා, කාරණා සහ දේවල් කිරීම සම්බන්ධයෙන් එකී තැනැත්තන් සාමූහික ව හා තනි තනි ව වගකිව යුතු ය.

නියෝජිතයාට වගකීමේ දී ආරක්ෂාව සැලසීම.

58. (1) භාරකරු වශයෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වන්නා වූ හෝ වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද අයකර ගනු ලැබිය හැකි හෝ වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද අයකර ගනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු විසින් ඒ වෙනත් තැනැත්තා වෙනුවෙන් හෝ භාරකරු වශයෙන් තම තත්ත්වය අනුව තම සන්තකයට හෝ පාලනයට හෝ පත් වන වත්කම්වලින් ඒ බූදල් බදු මුදල ඉදිරිපත් කිරීමට සෑහෙන ප්‍රමාණයක් තබාගත හැකි අතර, ඒ වත්කම් තමා වෙත තබාගැනීම සම්බන්ධයෙන් වගකීමෙන් ආරක්ෂාව ඔහුට කවර වූ හෝ තැනැත්තකුට ප්‍රතිපක්ෂව ලැබිය යුතු අතර, ඒ ආරක්ෂාව ඔහුට මෙයින් සලසනු ලැබේ.

(2) යම් තැනැත්තකු විසින් භාරකරුවකු වශයෙන් ක්‍රියා කිරීමේ දී, බූදල් බද්ද ගෙවන ලදුව එසේ ගෙවන ලද බූදල් බද්දේ මුදල තබාගැනීමට තමාට හැකිවන පරිදි භාරයේ වත්කම් තමාගේ සන්තකයට හෝ පාලනයට පත් නොවන අවස්ථාවක ගෙවන ලද බූදල් බද්දේ මුදල භාරයේ අර්ථලාභීන්ගෙන් භාරකරුට අයවිය යුතු ණයක් විය යුතු ය.

(3) වෙනත් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තකු විසින් බූදල් බද්ද ගෙවනු ලැබ හෝ ඒ තැනැත්තාගෙන් අයකර ගනු ලැබ හෝ එසේ ගෙවන ලද බූදල් බද්දේ මුදල ඔහු විසින් තබා ගත හැකි පරිදි ඒ වෙනත් තැනැත්තාගේ වත්කම් කිසිවක් ඔහුගේ සන්තකයට හෝ පාලනයට හෝ පත් නොවන අවස්ථාවක, ඒ බූදල් බද්දේ මුදල ඒ වෙනත් තැනැත්තාගෙන් ඔහුට අයවිය යුතු ණයක් විය යුතු ය.

ඇතැම් ගනුදෙනු සහ නියාදන නොසලකා හැරිය යුතු බව.

59. (1) මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු බූදල් බද්දේ ප්‍රමාණය අඩු කරන හෝ අඩු කිරීම ප්‍රතිඵලය විය හැකි යම් ගනුදෙනුවක් කෘත්‍රිම හෝ ව්‍යාජ බව නැතහොත් යම් නියාදනයක් ඇත්ත වශයෙන් ම ක්‍රියාත්මක නොකරන ලද බව තක්සේරුකරුගේ මතය වන අවස්ථාවක, එවැනි යම් ගනුදෙනුවක් හෝ නියාදනයක් හෝ ඔහු විසින් නොසලකා හැරිය හැකි අතර, ඒ අනුව ඒ තැනැත්තා තක්සේරු කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තියෙහි " නියාදනය " යන්නට යම් භාරයක්, ප්‍රදානයක් ප්‍රඥප්තියක්, ගිවිසුමක් හෝ එකඟවීමක් ඇතුළත් වේ.

60. මිය ගිය තැනැත්තකුගේ අන්තිම කැමති පත්‍රයෙහි පොල්මෑකරු ලෙස නම් කරන ලද හෝ පත් කරන ලද තැනැත්තකු පොල්මෑකරු වශයෙන් ධුරය භාර ගැනීමට අකමැති වන්නේ නම්, මේ පනත යටතේ පොල්මෑකරුවකුගේ බැඳීම්වලින් සහ වගකීම්වලින් නිදහස් කරන ලෙස ඔහු විසින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ලිඛිතව ඉල්ලුම් කරනු ලැබිය හැකි ය; තව ද, ඉල්ලුම්කරු මියගිය තැනැත්තාගේ යම් දේපළක් සන්තකයට ගැනීම හෝ ඒ පිළිබඳ අයුතු මැදිහත් වීමක් හෝ කර නැති බවට කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා සෑහීමට පත් වන්නේ නම්, ඒ අනුව නිදහස් කිරීමේ සහතික යක් ඔහු විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය:

පොල්මෑකාර ධුරය ත්‍යාජනය කිරීම.

එසේ වුව ද, සහතිකය ලබා ගන්නා ලද්දේ වංචාවෙන් හෝ දුරප්පනය කිරීමෙන් හෝ සිද්ධි පිළිබඳ සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් කිරීමෙන් බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ මතය වුවහොත්, නැතහොත් සහතිකය නිකුත් කිරීමෙන් පසු යම් අවස්ථාවක ඒ සහතිකය දරන්නා විසින් මියගිය තැනැත්තාගේ දේපළ සන්තකයට ගෙන ඇත් නම් හෝ ඊට අයුතු ලෙස මැදිහත් වී ඇත් නම් ඔහු විසින් ඒ සහතිකය ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබිය හැකි ය.

XV වන පරිච්ඡේදය

ආපසු ගෙවීම

61. (1) බුදල් බද්ද වශයෙන් ගෙවා ඇති යම් මුදලක් ආපසු ගෙවන ලෙස හිමිකම් පෑමක්, තක්සේරු දැන්වීමක් නිකුත් කරන ලද දින සිට වර්ෂ තුනක් ඇතුළත යම් අවස්ථාවක, ඒ හිමිකම් පෑමට හේතු වන කරුණු සහිතව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ලිඛිතව කරනු ලැබ, ඒ බුදල් බද්ද වැඩිපුර ගෙවා ඇති බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සෑහීමට පත වන පරිදි ඔප්පු කරන ලදහොත්, එසේ වැඩිපුර ගෙවන ලද බුදල් බද්ද කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ආපසු ගෙවීම නීත්‍යනුකූල විය යුතු අතර, ඔහු විසින් එසේ කළ යුතු බව මෙයින් නියම කරනු ලැබේ:

බුදල් බද්ද ආපසු ගෙවීම.

එසේ වුව ද—

(i) යම් නීති කටයුත්තක් හේතු කොටගෙන, මියගිය තැනැත්තාගෙන් අයවිය යුතු ණයක් වෙනුවෙන් අවසර දිය හැකි අඩු කිරීමක් නිශ්චය කරනු නොලැබ ඇති අවස්ථාවක, පොල් මෑකරුවකුට ඒ හේතුව නිසා ඉහත කී පරිදි බුදල් බදු ආපසු ගෙවීමක් සඳහා වූ හිමිකම් පෑමක් ඉහත කී තුන් අවුරුදු කාලය තුළ කළ නොහැකි වූ විට ඒ හිමිකම් පෑම සඳහා සාධාරණ වූ වැඩිපුර යම් කාලයක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් දීම නීත්‍යනුකූල විය යුතු ය;

(ii) මේ වගන්තියේ සඳහන් කිසිවකින්—

(අ) යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ අභියාචන යක් මඟින් මතු කරන ලද නැතහොත් මතු කරනු ලැබිය හැකි ව තිබුණු යම් හේතුවක් මත, බුදල් බද්ද වශයෙන් ගෙවන ලද යම් මුදලක් ආපසු ගෙවීම සඳහා වූ හිමිකම් පෑමක් ඉදිරිපත් කිරීමේ යම් අයිතිවාසිකමක් හෝ ආපසු ගෙවනු ලැබීමේ අයිතිවාසිකමක්; හෝ

(ආ) බූදල් බද්ද විශයෙන් වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදලක් අය කර ගැනීම සඳහා හෝ ආපසු ගෙවනු ලැබීම සඳහා රජයට විරුද්ධව නඩු පැවරීමේ යම් අයිතිවාසිකමක්

යම් තැනැත්තකු වෙත නොපිරිනැමෙන අතර එසේ පිරිනැමෙතැයි නොසැලකිය යුතු ය.

(2) තමා විසින් ගෙවන ලද බූදල් බදු මුදල ආපසු ගෙවනු ලැබීමට යම් තැනැත්තකුට හිමිකම් ඇති සහ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ මුදල, මෙහි පහත දැක්වෙන කාලය ඇතුළත, එනම් :—

(අ) ආපසු ගෙවීම කරන්නට සිදු වූයේ 29 වන වගන්තියේ (6) වන උපවගන්තිය යටතේ තක්සේරුකරුවකු සමග ඇති කරගත් එකඟවීමක් අනුව තක්සේරුවික මුදල අඩු කිරීම නිසා හෝ තක්සේරුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ අභියාචනයක අවසාන තීරණය නිසා නම්, ඒ එකඟවීමේ දින සිට හෝ ඒ තීරණය ඒ තැනැත්තාට දැනුම් දෙනු ලැබූ දින සිට මාස හයක කාලයක් ඇතුළත; හෝ

(ආ) වෙනත් යම් අවස්ථාවක නම්, ඒ ආපසු ගෙවීම සඳහා ඒ තැනැත්තාගේ හිමිකම් පෑම ලිඛිතව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ දින සිට මාස හයක කාලයක් ඇතුළත,

ආපසු ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, (අ) හෝ (ආ) ඡේදයෙහි සඳහන් මාස හයක කාලයෙන් පසු නොගෙවා ඉතිරි වූ ආපසු ගෙවීමේ මුදල සඳහා ඒ මුදල නොගෙවා පවතින එක් එක් සම්පූර්ණ මාසයක කාලය සඳහා සියයට එක බැගින් වූ අනුප්‍රමාණය මත ගණන් බලන ලද පොලී මුදලකට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතු ය.

XVI වන පරිච්ඡේදය

වැරදි සහ දණ්ඩන

බද්පළ පිළිබඳ ප්‍රකාශය භාරදීම පැහැර හැරීම ආදිය සම්බන්ධයෙන් දඬුවම්.

62. මේ පනත යටතේ තමා විසින් භාරදිය යුතු හෝ සැපයිය යුතු දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් හෝ වෙනත් කවර වූ හෝ ප්‍රකාශයක් භාරදීම පැහැර හරින සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ එක් එක් වරදට රුපියල් පන්සියයක් නොඉක්මවන්නා වූ දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතු ය.

තොරතුරු සැපයීම පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් දඬුවම්.

63. 26 වන වගන්තිය හෝ 49 වන වගන්තිය හෝ 52 වන වගන්තිය හෝ 77 වන වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින්නා වූ සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ එක් එක් වරදට රුපියල් පන්සියයක් නොඉක්මවන්නා වූ දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතු ය.

64. නිදහසට සාධාරණ කාරණයක් නොමැතිව— *සාවද්‍ය ප්‍රකාශ සැපයීම ආදිය සම්බන්ධයෙන් දඬුවම්.*

(අ) මේ පනත යටතේ සැරදිය යුතු වූ හෝ සැපයිය යුතු වූ හෝ දේපළ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක හෝ වෙනත් කවර වූ හෝ ප්‍රකාශයක ඇතුළත් කළ හෝ ඇතුළත් කළ යුතුව තිබුණා වූ හෝ යම් දේපළක වටිනාකම අත්හැර දමන්නා වූ නැතහොත් අඩුවෙන් සඳහන් කරන්නා වූ; හෝ

(ආ) 17 වන වගන්තිය යටතේ අඩු කිරීමට ඉඩ සැලසීමක් සඳහා වූ හිමිකම් පෑමක් සම්බන්ධයෙන් යම් සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් කරන්නා වූ; හෝ

(ඇ) මුදල් බද්දකට තමා හෝ වෙනත් තැනැත්තකු යටත්වීම කෙරෙහි බලපාන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් සම්බන්ධයෙන් සාවද්‍ය තොරතුරක් සපයන්නා වූ

සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු ව වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ එක් එක් වරදට මුළු මුදල රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන දඩයකට ද, ඒ වරද හේතු කොටගෙන අඩුවෙන් අයකරනු ලැබූ හෝ ඒ වරද අනාවරණය නොවිණි නම්, එසේ අඩුවෙන් අයකරනු ලැබිය හැකි වූ යම් මුදල් බදු මුදලක් වූයේද ඒ මුදල් බදු මුදලට ද ඔහු යටත් විය යුතු ය.

65. මුදල් බද්ද ගෙවීම මඟ හැරීමේ හෝ වෙනත් තැනැත්තකුට මුදල් බද්ද ගෙවීම මඟ හැරීමට ආධාර කිරීමේ චේතනාවෙන්— *වංචාව සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන.*

(අ) මේ පනත යටතේ භාරදෙනු ලැබූ ප්‍රකාශයක ඇතුළත් කළ යුතු ව තිබුණු යම් දේපළක් ඒ ප්‍රකාශයෙහි ඇතුළත් නොකර හරින්නා වූ; හෝ

(ආ) 17 වන වගන්තිය යටතේ අඩු කිරීමට ඉඩ සැලසීමක් සඳහා කරනු ලබන හිමිකම් පෑමක් සම්බන්ධයෙන් සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් කරන්නා වූ; හෝ

(ඇ) මේ පනත යටතේ භාරදෙනු ලැබූ හෝ සපයනු ලැබූ යම් ප්‍රකාශයක්, ප්‍රකාශ කිරීමක් හෝ වාර්තාවක් සත්‍ය යයි විශ්වාස කිරීමට සාධාරණ හේතු නොමැති ව ඊට අත්සන් තබන්නා වූ; හෝ

(ඈ) මේ පනතෙහි විධිවිධාන අනුව අසනු ලැබූ ප්‍රශ්නයකට, හෝ තොරතුරු සපයන ලෙස කරනු ලැබූ ඉල්ලීමකට, වාචිකව හෝ ලිඛිතව අසත්‍ය පිළිතුරක් දෙන්නා වූ හෝ සපයන්නා වූ; හෝ

(ඉ) යම් අසත්‍ය ගිණුම් පොතක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් පිළියෙළ කරන්නා වූ හෝ පවත්වාගෙන යන්නා වූ හෝ එබන්දක් පිළියෙළ කිරීමට හෝ පවත්වාගෙන යෑමට බලය දෙන්නා වූ; හෝ

(ඊ) යම් වංචනික ක්‍රමයකින්, ප්‍රයෝගයකින් හෝ උපක්‍රමයකින් ප්‍රයෝජන ගන්නා වූ හෝ ප්‍රයෝජන ගැනීමට බලය දෙන්නා වූ හෝ

යම් තැනැත්තකු මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට දී පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට—

(i) අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ තැනැත්තා හෝ එසේ සහාය ලැබූ අන් තැනැත්තා විසින් මේ පනත යටතේ ගෙවීමට යටත්, එසේ මඟ හැරියා වූ හෝ මඟ හැරීමට තැත් කළා වූ මුදල් බදු මුදල මෙන් දෙගුණයකට සමාන මුදලකින් ; සහ

(ii) රුපියල් දස දහසක් නොඉක්මවන මුදලකින්

සමන්විත දඩයක් ගෙවීමට හෝ මාස හයක් නොඉක්මවන කාලය කට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය සහ බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දඬුවම් දෙකට ම හෝ ඒ තැනැත්තා යටත් විය යුතු ය.

රහස්‍යතාව කඩ කිරීම හා වෙනත් කාරණා වැරදි වන බව.

66. (i) 73 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ රහස්‍යතාව පිළිබඳ දිවුරුම දීමට නියමිත තැනැත්තා කුව සිටිය දී ඒ දිවුරුම නොදී මේ පනත යටතේ කටයුතු කරන්නා වූ; හෝ

(ii) 73 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන හෝ 73 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙන ලද දිවුරුම කඩ කරමින් කටයුතු කරන්නා වූ; හෝ

(iii) මේ පනතේ විධිවිධානවලට පටහැනිව කටයුතු කිරීමට වෙනත් යම් තැනැත්තකුට ආධාර දෙන්නා වූ, අනුබල දෙන්නා වූ හෝ පොළඹවන්නා වූ

සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට දී පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ එක් එක් වරදට රුපියල් එක් දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ මාස හයක් නො ඉක්මවන කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීම යන දඬුවම් දෙකට ම හෝ යටත් විය යුතු ය.

43 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කිරීම වරදක් බව.

67. 43 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කරන සෑම තැනැත්තකු ම මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර, මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට දී පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු ව, වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කරමින් ගෙවන ලද මුදලට සමාන මුදලක දඩයකට යටත් වන්නේ ය.

වරදවල් සමථයට පත් කිරීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බලය ඇති බව.

68. වරද සිදු කරන ලද අවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන එම වරද සම්බන්ධයෙන් පවරන ලද නඩු කටයුත්තේ තීන්දුවට පෙර යම් අවස්ථාවක, මේ පනත යටතේ වූ වරදක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් සමථයට පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

දණ්ඩන සඳහා වූ නඩු කටයුතු නොතකා බදු මුදල් ගෙවිය යුතු බව.

69. මේ පනත යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකුට විරුද්ධව නඩු පැවරීමක් කරගෙන යෑම හෝ එවැනි යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු වරදකරු කරනු ලැබීම හෝ මේ පනත යටතේ යම් දණ්ඩනයක්, දඩයක් නැතහොත්

බන්ධනාගාරගත කිරීමක් යම් තැනැත්තකුට නියම කිරීම හේතු කොටගෙන මුදල් බද්ද සඳහා තක්සේරු කරනු ලැබීමට හෝ ඒ මුදල් බද්ද ගෙවීමට යම් තැනැත්තකුගේ ඇති බැඳීම කෙරෙහි බලපෑමක් නොවිය යුතු ය.

70. මේ පනත යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම නඩු පැවරීමක්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ මෙහෙයවීමෙන් හෝ ඔහුගේ ලිඛිත අනුමතය ඇතිව හෝ හැර, ආරම්භ නොකරනු ලැබිය යුතු ය. කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව මිස නඩු පැවරීම නොකළ යුතු බව.

71. මේ පනත යටතේ මුදල් බද්ද අය කර ගනු ලැබීමට යටත් යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයා විසින් මේ පනත යටතේ පැන නැගෙන යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත හෝ කොමසාරිස්වරයකු වෙත හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු වෙත හෝ තක්සේරුකරුවකු වෙත ප්‍රකාශයක් කරනු ලැබූ හෝ ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, වෙනත් යම් නීතියක කුමක් සඳහන් වුව ද, මේ පනතේ 63 වන, 64 වන හෝ 65 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තාට විරුද්ධ වූ යම් නඩු කටයුතුවල දී ඒ ප්‍රකාශය හෝ ලේඛනය සාක්ෂියේ දී ආවේශ්‍ය කරනු ලැබිය යුතු ය. ප්‍රකාශ හෝ ලේඛන ආවේශ්‍ය කිරීම.

XVII වන පරිච්ඡේදය

පරිපාලනය

72. (1) මේ පනත පරිපාලනය කිරීමේ කාර්ය කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සතුව පැවැතිය යුතු ය. නිලධරයෝ.

(2) මේ පනතේ කවර වූ හෝ විධිවිධානයන් මගින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත පිරිනමා ඇති, නියම කොට ඇති, හෝ භාර කොට ඇති යම් බලතල, කාර්ය හෝ කර්තව්‍ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෝ ඉටු කිරීමට යම් කොමසාරිස්වරයකුට හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකුට හෝ තක්සේරුකරුවකුට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්, සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂයෙන් බලය පැවරිය හැකි ය.

(3) මේ පනතින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත පවරනු ලැබූ, නියම කරනු ලැබූ හෝ භාර කරනු ලැබූ යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කර්තව්‍යයක් ක්‍රියාත්මක කරන හෝ ඉටු කරන කොමසාරිස්වරයකු, නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු හෝ තක්සේරුකරුවකු පටහැනිව කරුණු ඔප්පු කරනු ලබන තෙක්, ඒ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෝ ඒ කාර්යය හෝ කර්තව්‍යය ඉටු කිරීමට බලය දෙනු ලැබූ ලෙස සියලු කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මේ පනතින් තක්සේරුකරුවකු වෙත පවරනු ලැබූ, නියම කරනු ලැබූ හෝ භාර කරනු ලැබූ යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කර්තව්‍යයක් කොමසාරිස්වරයකු හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ය; නැතහොත් ඉටු කරනු ලැබිය හැකි ය.

නිල රහස්‍යතාවය.

73. (1) මේ පනත යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමෙහි ලා හැර, මේ පනත යටතේ පත් කරනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම හෝ මේ පනතේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා යම් තැනැත්තකුට සහාය වීම සඳහා හෝ නියුක්ත කරනු ලැබ සිටින හෝ නියුක්ත කරනු ලැබ සිටි සෑම තැනැත්තකු ම මේ පනත යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය පිළිබඳව තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන සියලු කාරණා සම්බන්ධයෙන් රහස්‍යතාව ආරක්ෂා කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීමෙහි ලා සහාය වීම කළ යුතු ය. තව ද ඉන් යම් කාරණයක් ඒ මිය ගිය තැනැත්තාගේ පොල්මංකරුට හෝ ඒ පොල්මංකරුගේ බලයලත් නියෝජිතයාට හෝ අමාත්‍යවරයාට හෝ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාට හෝ හැර වෙනත් යම් තැනැත්තකුට නොදැන්විය යුතු අතර, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සන්තකයෙහි, භාරයෙහි හෝ පාලනයෙහි ඇති කවර වූ හෝ ලේඛනයක් ලබාගැනීමට යම් තැනැත්තකුට ඉඩ හැරීම හෝ අවසර දීම හෝ නොකළ යුතු ය.

(2) මේ පනත යටතේ පත් කරනු ලැබූ හෝ මේ පනතේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ හෝ සෑම තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරිපිට දී නියමිත ආකෘතියෙහි වූ රහස්‍යතාව පිළිබඳ දිවුරුමක් දී ඊට අත්සන් කළ යුතු අතර, අමාත්‍යවරයා විසින් සහ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් මේ පනත යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර, සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරිපිට දී නියමිත ආකෘතියෙහි වූ රහස්‍යතාව පිළිබඳ දිවුරුමක් දී ඊට අත්සන් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) මේ පනත යටතේ පත් කරනු ලැබූ හෝ මේ පනතෙහි විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නියුක්ත කරවනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තකුට, මේ පනතෙහි විධිවිධාන හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන හෝ බලාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය පරිදි හැර, මේ පනත යටතේ භාර දෙන ලද්ද වූ හෝ සපයන ලද්ද වූ යම් ප්‍රකාශයක්, ලේඛනයක් හෝ තක්සේරුවක් යම් අධිකරණයක දී ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ මේ පනත යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් යම් අධිකරණයකට හෙළිදරව් කිරීමට නැතහොත් දැන්වීමට හෝ නියම නොකරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මේ වගන්තියෙහි කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, මේ පනත යටතේ හෝ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් දේශීය ආදා යම් දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් නිලධරයකු විසින්—

(අ) මේ පනත යටතේ හෝ ඒ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතිය යටතේ හෝ යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීම සඳහා ඒ කාරණය දැනුම්දීම අවශ්‍ය නම්, එම දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙනත් යම් නිලධරයකුට, සහ

(ආ) මිය ගිය තැනැත්තාගේ මුදලය වෙනුවෙන් යම් දේශයක දී ගෙවිය යුතු මුදල් බද්ද සම්බන්ධයෙන් සහනය දීමට, ඒ දේශයේ මුදල් බදු අධිකාරියට

හැකි වනසේ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ඒ අධිකාරියට දැනුම් දිය හැකි ය; තව ද, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින්, මේ පනත යටතේ හෝ ඔහු විසින් ක්‍රියාවේ යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ තමා වෙත භාර දෙන ලද හෝ සපයන ලද යම් ප්‍රකාශයක හෝ ලේඛනයක සඳහන් විස්තරවල පිටපතක්, එය ඒ විස්තරවල සත්‍ය පිටපතක් බවට ඔහු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් සහතික කරනු ලැබ, මේ පනත යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකි ය. තව ද ලේඛන ඔප්පු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් ව ඇත ද, ඒ පිටපත සාක්ෂියේ දී ආවේශ්‍ය කරනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, එවැනි යම් ප්‍රකාශයක් හෝ ලේඛනයක් ලියූ, සෑදූ, අත්සන් කළ හෝ සැපයූ තැනැත්තාගේ අත් අකුරු හෝ අත්සන ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය කවර වූ හෝ විටක ඒ ඔප්පු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පමණක්, ඒ ප්‍රකාශයේ හෝ ලේඛනයේ මුල් පිටපත කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකි ය:

එසේ ම තවදුරටත්, ඒ ප්‍රකාශයක හෝ ලේඛනයක මුල් පිටපත හෝ ඒ ප්‍රකාශයක හෝ ලේඛනයක සඳහන් යම් විස්තරවල පිටපතක් හෝ යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කිරීමට කවර වූ හෝ විටක දී කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බල නොකරනු ලැබිය යුතු ය.

(5) මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධානවල කුමක් සඳහන් වුව ද—

(අ) මියගිය තැනැත්තකුගේ මුදලය සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක තෙස්තමේන්තු නඩු කටයුත්තක් පවරනු ලැබ ඒ අධිකරණය විසින් නියම කරනු ලැබුවහොත්, ඒ මුදලය සම්බන්ධයෙන් තමාට මේ පනත යටතේ භාර දී ඇති හෝ සපයා ඇති හෝ යම් ප්‍රකාශයක්, වාර්තාවක් හෝ තක්සේරුවක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය; තව ද

(ආ) 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 158 වන වගන්තියේ (5) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (6) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (7) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (8) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (9) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (10) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (11) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් කොමිෂන් සභාවක් විසින් හෝ නිලධරයකු විසින් හෝ නියම කරනු ලැබුවහොත් යම් තැනැත්තකුගේ කටයුතුවලට අදාළ ව මේ පනත යටතේ තමා වෙත ඇති සියලු තොරතුරු කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් සැපයිය යුතු ය.

XVIII වන පරිච්ඡේදය

සාමාන්‍ය විධිවිධාන

නියෝග.

74. (1) මේ පනතේ ප්‍රතිපත්ති සහ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ බලාත්මක කිරීමේ කාර්ය සඳහා සහ නියම කිරීමට මේ පනතින් නියමිතව ඇති හෝ බලය දී ඇති යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයා විසින් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සාදන ලද නියෝගයක් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ ඒ නියෝගයකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හැරීම මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් ලඝු ක්‍රමයට නඩු විභාග කළ හැකි වූ ද රුපියල් පන්සියයක් නොඉක්මවන්නා වූ දඩයකින් දඬුවම් කරනු ලැබිය හැකි වූ ද මේ පනත යටතේ වූ වරදක් විය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ සාදන ලද කිසිම නියෝගයක්, එය පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරනු ලබන තෙක්, බලාත්මක නොවිය යුතු ය. එසේ අනුමත කරනු ලැබූ බවට වූ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

ආකෘති.

75. මේ පනතේ සියලු කාර්ය සඳහා හෝ ඉන් යමක් සඳහා භාවිත කළ යුතු ආකෘති කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කලින් කල නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

රජයේ නිලධරයන් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාට සහාය විය යුතු බව.

76. (1) මේ පනතේ කාර්ය සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට අවශ්‍ය වන යම් තොරතුරක් සැපයිය හැකි තත්ත්වයක යම් රජයේ නිලධරයකු සිටින බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක දී, ඒ තොරතුර සපයන ලෙස ලිඛිත ඉල්ලීමක් මගින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ඒ රජයේ නිලධරයාගෙන් ඉල්ලා සිටිය හැකි ය. ඒ සෑම රජයේ නිලධරයකුම ඒ අවශ්‍ය වන තොරතුර තමාගේ උපරිම දැනීම සහ විශ්වාසය අනුව සැපයිය යුතු ය.

(2) යම් රෙජිස්ටර්, පොත්, වාර්තා, ලිපි, ලේඛන හෝ කටයුතු වාර්තා පරීක්ෂා කිරීමෙන් මේ පනත යටතේ මුදල් බද්ද ලබා ගැනීමට හෝ එවැනි යම් මුදල් බද්දක් සම්බන්ධයෙන් කරන ලද යම් වංචාවක් හෝ නොකර හැරීමක් ඔප්පු කිරීමට හෝ එවැන්නක් අනාවරණය කිරීමට ඉඩ ලැබෙයි ද ඒ රෙජිස්ටර්, පොත්, වාර්තා, ලිපි, ලේඛන හෝ කටයුතු වාර්තා භාරව සිටින සෑම රජයේ නිලධරයකු ම, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ලිඛිතව බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකුට, සෑම සාධාරණ වේලාවන් තුළ දී ම, ඒ කාර්යය සඳහා ඒවා පරීක්ෂා කිරීමට ද ඉන් අවශ්‍ය යයි තමා සලකනු ලබන සටහන් සහ උද්ධෘත ගැනීමට ද යම් ගාස්තුවක් හෝ අයකිරීමක් නොමැතිව අවසර දිය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තියෙහි "රජයේ නිලධරයා" යන්නට පළාත් පාලන ආයතනයක හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවක සේවයේ නියුක්ත කවර වූ හෝ නිලධරයෙක් ඇතුළත් වේ.

77. කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින්, මියගිය තැනැත්තකුගේ මුදලයේ කොටසක් වන චංචල හෝ නිශ්චල යම් දේපළක ආරක්ෂාව, පාලනය, රැකවරණය, කළමනාකරණය හෝ සන්තකය දරන යම් තැනැත්තකුට, ඒ දැන්වීමෙහි නම් කර ඇති යම් රජයේ නිලධරයකුට ඒ දේපළ පරීක්ෂා කිරීමට ඉඩ දෙන ලෙස, නියම කරනු ලැබිය හැකි ය; එවැනි සෑම දැන්වීමක් යොමු කරනු ලැබුවේ යම් තැනැත්තකු වෙත ද ඒ තැනැත්තා, ඒ දැන්වීම ලැබුණු පසු, ඒ දැන්වීම අදාළ වන දේපළ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා, ඒ දැන්වීමේ නම් කරනු ලැබ ඇති රජයේ නිලධරයාට සියලු පහසුකම් සලසා දිය යුතු ය. දේපළ පරීක්ෂා කිරීම.

78. (1) පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පනතෙහි— අර්ථ නිරූපණය.

"අනුයෝජිතයා" යන්න නිර්වාසික තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යෙදුණු විට, ඊට පහත සඳහන් අය ඇතුළත් වෙති :—

(අ) ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිටින ඇටෝර්නි බලකරුවෙක්, වෙළෙඳ නියෝජිතයෙක්, දේපළ භාර ගන්නෙක් හෝ කළමනාකාර වරයෙක්; සහ

(ආ) ඒ නිර්වාසික තැනැත්තා වෙනුවෙන් යම් දේපළක ආරක්ෂාව, රැකවරණය, සන්තකය, කළමනා කරණය හෝ පාලනය ඇතිව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිටින යම් තැනැත්තෙක්;

"උචිත දිසා අධිකරණය" යන්නෙන්, කොළඹ දිසා අධිකරණය අදහස් වන අතර, මියගිය තැනැත්තාගේ මුදලය අද්මිනිස් ත්‍රාසි කිරීමට අධිකරණ බලය ඇති වෙනත් යම් දිසා අධිකරණයක් හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත දී නිකුත් කරන ලද ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ නැවත මුද්‍රා තැබූ වෙනත් යම් දිසා අධිකරණයක් ඊට ඇතුළත් වේ;

"තක්සේරුකරු" යන්නෙන්, 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද දේශීය ආදායම් තක්සේරුකරුවකු අදහස් වන අතර, ජ්‍යෙෂ්ඨ දේශීය ආදායම් තක්සේරුකරුවෙක් ඊට ඇතුළත් වේ;

"බලයලත් නියෝජිතයා" යන්නෙන්, මුදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යෙදුණු විට, නීතිඥ වරයෙක්, ශ්‍රී ලංකාවේ වරලත් ගණකාධිකාරීන්ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයෙක්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද ගණකාධිකාරීවරයෙක් හෝ (145 වන අධිකාරය වන) සමාගම් ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද සමාගම් (විගණකවරුන්) පිළිබඳ නියෝග යටතේ විගණකවරයකු ලෙස ලියාපදිංචි කරනු ලැබ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද පුද්ගලයෙක් අදහස් වේ;

"පුද්ගල මණ්ඩලය" යන්නට යම් පළාත් පාලන ආයතනයක්, රජයේ අධිකාරියක්, සංස්ථාවක් හෝ සමාගමක් සහ සංස්ථාගත කළ හෝ සංස්ථාගත නොකළ පුද්ගල සංගමයක්, ශ්‍රේණියක්, සමිතියක් හෝ සමාජයක් ඇතුළත් වේ;

"කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා" යන්නෙන්, 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා අදහස් වේ;

"කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන්, 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද දේශීය ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ;

"සමාගම" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ වෙනත් රටක බල පවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද යම් සමාගමක් අදහස් වේ;

"මියගිය තැනැත්තා" යන්නෙන්, 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඉන් පසු මියගිය යම් තැනැත්තෙක් අදහස් වේ;

"දේපළ විළිබඳ ප්‍රකාශය" යන්නෙන්, පොල්මෑකරුවකු විසින් හෝ බූදල් බද්ද ගෙවීමට යටත් වෙනත් තැනැත්තකු විසින්, ඒ බූදල් බද්ද තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය සඳහා මේ පනත යටතේ භාර දෙන ලද ප්‍රකාශයක් අදහස් වේ;

"නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන්, 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද නියෝජ්‍ය දේශීය ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ;

"බූදලය" යන්නෙන්—

(අ) මරණය සිදුවුණු අවස්ථාවේ දී ශ්‍රී ලංකාවෙහි වසතිය ඇතිව සිටි මියගිය තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් වූ විට, "බූදලය" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාව තුළ නො පිහිටි නිශ්චල දේපළ හැර කවර වූ හෝ ස්ථානයක පිහිටි, ඔහු මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන සියලු දේපළ අදහස් වේ; තව ද

(ආ) මරණය සිදුවුණු අවස්ථාවේ දී ශ්‍රී ලංකා වසතිය නොමැතිව සිට මියගිය තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් වූ විට, "බූදලය" යන්නෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ පිහිටි, ඔහු මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන සියලු දේපළ අදහස් වේ;

"බූදල් බද්ද හෝ බද්ද" යන්නෙන්, මේ පනත යටතේ නියම කරනු ලබන බූදල් බද්ද අදහස් වේ;

"පොල්මෑකරු" යන්නෙන්, මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලය පිළිබඳ පොල්මෑකරු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරු අදහස් වන අතර, මේ පනත යටතේ වූ වගකීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, මියගිය තැනැත්තාගේ දේපළ සන්තකයට ගන්නා හෝ ඊට මැදිහත්වන යම් තැනැත්තෙක් ද මියගිය තැනැත්තකු

ගේ බූදලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය නිකුත් කිරීම හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා දිසා අධිකරණයක් වෙත ඉල්ලුම් කර ඇති හෝ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙක් ද ඊට ඇතුළත් වේ. ;

"අශක්‍ය තැනැත්තා" යන්නෙන්, යම් බාලවයස්කාරයෙක් හෝ සිහි විකල තැනැත්තෙක් අදහස් වේ ;

"බැඳීම්" යන්නට, උකස්, යටත් කොට බැඳ තැබීම් සහ නිම කළ හැකි බැඳීම් ඇතුළත් වේ ;

"පළාත් පාලන ආයතනය" යන්නෙන්, යම් මහ නගර සභාවක්, නගර සභාවක්, සුළු නගර සභාවක් හෝ ගම් සභාවක් අදහස් වන අතර, ඒ යම් සභාවක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන හා ඉටුකරන බලතලවලට, කාර්යවලට සහ කර්තව්‍යවලට අනුරූප වන්නා වූ හෝ සමාන වන්නා වූ බලතල, කාර්ය සහ කර්තව්‍ය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඉටු කිරීම සඳහා යම් කිසි නීතියකින් හෝ නීතියක් යටතේ හෝ ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර වූ හෝ අධිකාරියක් ඊට ඇතුළත් වේ ;

"නිර්වාසික" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවෙහි පදිංචි නොවූ යනු අදහස් වේ ;

"තැනැත්තා" යන්නට මියගිය තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යෙදුණු විට හැර, සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් ඇතුළත් වේ ;

"දේපළ" යන්නට, සෑම වර්ගයක ම චංචල හෝ නිශ්චල දේපළ ද, එය විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල ද, විකිණීමෙන් ලැබූ මුදල තත් කාලයේ නියෝජනය කරන යම් මුදල්, ආයෝජන හෝ වෙනත් වත්කම් ද ඇතුළත් වේ ;

"මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන දේපළ" යන්නට, මියයාමේ දී සංක්‍රමණය වන්නේ යයි සලකනු ලබන දේපළ සහ මරණය සිදු වූ වහාම හෝ ඉන් යම් කාලයකට පසුව හෝ, නියත වශයෙන් හෝ සම්භාව්‍ය වශයෙන් හෝ සහ ප්‍රාරම්භයේ දී ම හෝ ආදේශාත්මක සීමාකිරීමක් මගින් හෝ සංක්‍රමණය වන දේපළ ඇතුළත් වන අතර, බූදල් බද්ද ගෙවීමෙන් නිදහස් යම් දේපළක් ඊට ඇතුළත් නොවේ. තව ද, "මියයාමේ දී" යන යෙදුමට, "මියයාම සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පමණක් නිශ්චය කළ හැකි කාලයක දී" යන්න ද ඇතුළත් වේ.

"රාජ්‍ය සංස්ථාව" යන්නෙන්, සමාගම් ආඥාපනත යටතේ හැර වෙනත් යම් කිසි ලිඛිත නීතියකින් හෝ ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ පිහිටුවන ලද්දා වූ හෝ පිහිටුවනු ලබන්නා වූ ද ආණ්ඩුව විසින් ප්‍රදානයන් හෝ ණයක් වශයෙන් නැතහොත් වෙනත් ආකාරයකින් මූළු අරමුදල හෝ මූළු

ප්‍රාග්ධනය නැතහොත් අරමුදලින් කොටසක් හෝ ප්‍රාග්ධනයෙන් කොටසක් හෝ සපයනු ලබන්නා වූ ද සංස්ථාවක්, මණ්ඩලයක් හෝ වෙනත් ආයතනයක් අදහස් වේ;

"භාරකරු" යන්නට, අශක්‍ය තැනැත්තකු හා සම්බන්ධයෙන් යෙදුණු විට, යම් භාරකරුවකු, දේපළ ආරක්ෂකයකු, කළමනාකරුවකු හෝ ඒ අශක්‍ය තැනැත්තා වෙනුවෙන් යම් දේපළක් මෙහෙයවීම, පාලනය කිරීම හෝ කළමනාකරණය කිරීම අයත්ව සිටින වෙනත් තැනැත්තකු ඇතුළත් වේ.

(2) (අ) තමා ස්වීය නෛතික තත්ත්වය ඇත්තකු වූයේ නම් තමා විසින් දේපළ නියාදනය කළ හැකි වන අන්දමට බූදලයක් හෝ එහි යම් සම්බන්ධතාවක් හෝ පොදු බලයක් යම් තැනැත්තකුට ඇත්නම් ඒ තැනැත්තා දේපළ නියාදනය කිරීමට නිසි බලය ඇති තැනැත්තකු ලෙස මේ පනතේ කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතුය; "පොදු බලය" යන්නට ජීවිත කාලය තුළ දී සාධන පත්‍රයකින් හෝ අන්තිම කැමති පත්‍රයකින් හෝ ඒ දෙකින්ම හෝ තමා සුදුසු යයි සිතන ආකාරයකට දේපළ අයිතිය නියම කිරීමට හෝ නියාදනය කිරීමට ප්‍රදානලාභීට හෝ එය දරන වෙනත් තැනැත්තකුට හැකි කරවන සෑම බලයක් හෝ අධිකාරයක් ම ඇතුළත් වේ; එහෙත් තමා විසින් නොකරන ලද නියාදනයක් යටතේ භාරකාර තත්ත්වයකින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි යම් බල යක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

(ආ) වෙනත් තැනැත්තකුගේ එකඟත්වය අවශ්‍ය වෙතත්, අවශ්‍ය නොවූවත් මියගිය තැනැත්තකුගේ සම්බන්ධතාවකින් බලාත්මක වන නියාදනයක්, ඒ මියගිය තැනැත්තා විසින් කරනු ලැබූ ලෙස මේ පනතේ කාර්ය සඳහා සැලකිය යුතු ය.

(ඇ) දේපළකින් මුදල් අයකර ගැනීමට යම් තැනැත්තකුට පොදු බලයක් ඇති විට ඒ මුදල්, ඔහු විසින් නියාදනය කිරීමට බලයක් ඇති දේපළ ලෙස මේ පනතේ කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

බූදල් බදු **ආඥාපනත** අදාළ වීම.

79. 1979 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඉන් පසු මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම මත බූදල් බද්ද අය කිරීම හා ගෙවීම කෙරෙහි හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් හෝ බූදල් බදු ආඥාපනතේ කිසිවක් අදාළ නොවිය යුතු ය.

බූදල් බදු ආඥාපනතේ ඇතැම් විධි විධාන වෙනස් කිරීම.

80. (1) බූදල් බදු ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන්ව ඇත ද—

(අ) බූදල් බදු ආඥාපනත යටතේ ගෙවිය යුතු යම් බූදල් බද්දක මුදලට උපචිත යම් පොලී ප්‍රමාණයක් අඩු කිරීම හෝ අත් හැරීම කාරණයේ සියලු අවස්ථානුගත කරුණු අනුව සලකා බලන කල සාධාරණ සහ යුක්ති සහගත බව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අදහස් කරනු ලබන්නේ නම් ඔහු විසින් ඒ අඩු කිරීම හෝ අත්හැරීම හෝ කළ හැකි ය; තව ද

(ආ) 1977 අප්‍රේල් මස 1 වන දින දී හෝ ඊට පසු නමුත් 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනට පෙර මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම මත ඒ ආඥාපනත යටතේ ගෙවිය යුතු මුදල් බද්ද ගණන් බැලීමේ කාර්යය සඳහා ඒ බූදලයේ කොටසක් වන යම් නිශ්චල දේපළක වටිනාකම පහත සඳහන් ආකාරයට ගණන් බැලූ විට ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණය ලෙස සැලකිය යුතු ය:—

(i) මියගිය තැනැත්තා විසින් එම දේපළ 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පෙර අත් කර ගෙන තිබූ දේපළක් වූ විට, එම දේපළ 1977 මාර්තු මස 31 වන දින විවෘත වෙළෙඳපළෙහි විකුණුවේ නම් තක්සේරු කරුගේ මතය අනුව ඊට ලැබිය හැකිව තිබූ මිලට එම දේපළෙහි 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසුව නමුත් මියගිය තැනැත්තා මියගිය දිනයට පෙර, කරන ලද වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ අලුතෙන් එකතු කිරීම් කිසිවක් වී නම් ඒවායේ වටිනාකමට සමාන මුදල් ප්‍රමාණයක් එකතු කළ විට ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණය; තව ද

(ii) එම දේපළ මියගිය තැනැත්තා විසින් 1977 මාර්තු මස 31 වන දින හෝ ඊට පසුව නමුත් 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනට පෙර අත්කර ගෙන තිබූ දේපළක් වූ විට, එම දේපළ මියගිය තැනැත්තා විසින් අත්කර ගත් දිනයේ දී එය විවෘත වෙළෙඳ පළෙහි විකුණුවේ නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඊට ලැබිය හැකිව තිබූ මිලට, මියගිය තැනැත්තා එම දේපළ අත්කර ගත් දිනයෙන් පසුව නමුත් මියගිය තැනැත්තා මියගිය දිනයට පෙර එම දේපළෙහි කරන ලද වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ අලුතෙන් එකතු කිරීම් කිසිවක් වී නම් ඒවායේ වටිනාකමට සමාන මුදල් ප්‍රමාණයක් එකතු කළ විට ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණය.

(2) මුදල් බදු ආඥාපනතේ 49 වන වගන්තියේ කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනට පෙර මියගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ වටිනාකම මත මුදල් බදු ආඥාපනත යටතේ ගෙවිය යුතු යම් මුදල් බද්දක් ගෙවීම 1979 නොවැම්බර් මස 15 වන දින වන විට පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක, 1979 නොවැම්බර් මස 15 වන දින සිට, 1981 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනයත් එම මුදල් බද්ද ගෙවූ දිනයත් යන මේ දින දෙකින් පළමුවෙන් එළඹෙන දිනය තෙක්, වර්ෂයකට සියයට අට බැගින් වූ අනුප්‍රමාණයක් අනුව ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බදු මුදල වෙනුවෙන්

සුළු පොලිය ගෙවිය යුතු අතර, 1981 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනය වන විට ඒ මුදල් බද්ද ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක, 1981 නොවැම්බර් මස 15 වන දින සිට ඒ මුදල් බද්ද ගෙවන දිනය තෙක් වර්ෂයකට සියයට දොළහ බැගින් වූ අනුප්‍රමාණයක් අනුව ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බදු මුදල වෙනුවෙන් සුළු පොලිය ගෙවිය යුතු ය.

(3) 1978 නොවැම්බර් මස 15 වන දිනට පෙර මියගිය තැනැත්තකුගේ මුදලයේ වටිනාකම මත ගෙවිය යුතු මුදල් බද්ද ගෙවීම මේ පනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වන දිනයේ දී පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක, මුදල් බදු ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන්ව ඇත ද ඒ බදු මුදල මේ පනත යටතේ ගෙවීම පැහැර හැර ඇති මුදල් බද්දක් වූවා සේ එකතු කිරීම හා අය කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) (2) වන සහ (3) වන උපවගන්තිවල "මුදල් බද්ද" යන්නට මුදල් බදු ආඥාපනත යටතේ හෝ මේ වගන්තිය ප්‍රකාර හෝ උපචිත වූ පොලිය ද ඇතුළත් වේ.

උපලේඛනය (3 වන වගන්තිය)

I වන තීරය (මුදලයේ වටිනාකම)		II වන තීරය (මුදල් බද්දේ අනුප්‍රමාණය)
මුදලයේ වටිනාකමේ ප්‍රථම රු. 1,00,000 සඳහා	...	නැත
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 1,00,000 සඳහා	...	සියයට 5 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 1,00,000 සඳහා	...	සියයට 10 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 1,00,000 සඳහා	...	සියයට 15 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 1,00,000 සඳහා	...	සියයට 20 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 1,00,000 සඳහා	...	සියයට 25 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 2,00,000 සඳහා	...	සියයට 30 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 2,00,000 සඳහා	...	සියයට 35 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 2,00,000 සඳහා	...	සියයට 40 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 2,00,000 සඳහා	...	සියයට 45 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 2,00,000 සඳහා	...	සියයට 50 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 3,00,000 සඳහා	...	සියයට 55 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 5,00,000 සඳහා	...	සියයට 60 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ රු. 5,00,000 සඳහා	...	සියයට 65 යි
මුදලයේ වටිනාකමේ ඊළඟ ඉතිරි කොටස සඳහා	...	සියයට 70 යි